

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՄՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ**

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է՝
ՀԱԱՀ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՒՄ
ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ թ. 11
« 16 » 05 2025 թ.

ՎԱՎԵՐԱՑՆՈՒՄ ԵՄ՝
ՌԵԿՏՈՐ Հ. ԶԱԲՈՅԱՆ
« _____ » _____ 2025 թ.

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 041301.00.7 Կառավարում
Կրթական ծրագիր՝ 041301.42.7 Կանաչ տնտեսության
նազմավարական կառավարում
Որակավորում՝ Կառավարման մագիստրոս

Երևան 2025

Բովանդակություն	
1. Ծրագրի ընդհանուր բնութագիրը	2
2. Ծրագրի նպատակը	3
3. Ծրագրի տարբերակիչ առանձնահատկությունները և մրցակցային առավելությունները	3
4. Շրջանավարտի ընդհանրական կոմպետենցիաներ	4
5. Շրջանավարտի մասնագիտական կոմպետենցիաներ	4
6. Ծրագրի կառուցվածքը	7
7. Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	30
8. Գնահատման մեթոդները	32
9. Կրթական ծրագրի շրջանակներում իրականացվող գիտաարտադրական պրակտիկան	34
10. Մասնագիտական գործունեության ոլորտը և ապագա կարիերայի հնարավորությունները	34
11. ՄԿԾ իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ռեսուրսներ	35
12. ՄԿԾ իրականացման համար պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմին ներկայացվող պահանջներ	35
Հավելվածներ	
Հավելված 1. Մասնագիտության կրթական ծրագրի ուսումնական պլան	37
Հավելված 2. Մասնագիտության կրթական ծրագրի բաղադրիչների և շրջանավարտի կոմպետենցիաների համապատասխանության կառուցվածքային մատրից	40
Հավելված 3. Բենչմարքինգ (ՄԿԾ-ի համահունչությունը նմանատիպ այլ ճանաչված ՄԿԾ-ների հետ)	42
Հավելված 4. Գիտաարտադրական պրակտիկայի ծրագիր	55

1. Ծրագրի ընդհանուր բնութագիրը	
Ֆակուլտետ	Ագրոբիզնեսի և տնտեսագիտություն
Ամբիոն	Ագրոբիզնեսի կառավարման և քաղաքականության
Ոլորտ/ Միջոլորտային բնագավառ	041 Գործարարություն և վարչարարություն
Մասնագիտության (մասնագիտացման) անվանումը և դասիչը	041301.00.7 Կառավարում
Մասնագիտության կրթական ծրագիր	041301.42.7 Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Ուսուցման ձևը	Առկա
Շնորհվող որակավորումը (բակալավր, մագիստրոս)	Կառավարման մագիստրոս
Ուսուցման լեզուն	Հայերեն
Ծրագրի մուտքի ընդհանուր պահանջներ	Բակալավրի կրթական աստիճան, դիպլոմավորված մասնագետի աստիճան

Ուսուցման ընդհանուր տևողություն / կրեդիտ	1,5 տարի / 90 կրեդիտ
Որից՝ լսարանային ուսուցում (ա.թ.՝ տեսական, գործնական, լաբորատոր)	768 ժամ / 78 կրեդիտ
Ինքնուրույն աշխատանք	1572 ժամ
Քննաշրջան	6 շաբաթ
Գիտաարտադրական պրակտիկա	2 շաբաթ / 2 կրեդիտ
Ամփոփիչ ատեստավորում	10 կրեդիտ
Արձակուրդ	10 շաբաթ

2. Ծրագրի նպատակը

Հիմնական նպատակն է ապահովել տնտեսության/բիզնեսի անցումը կառավարման ավանդական մոդելներից դեպի կայուն/կանաչ մոդելների, որոնք հիմքում կունենան կայուն զարգացման և բնապահպանական սկզբունքները:

Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարման ներդրումը հնարավորություն կտա բարելավել տնտեսական իրադրությունը, բնակչության սոցիալական բարեկեցությունը, պահպանել էկոհամակարգերը, մեղմել կլիմայի փոփոխության ազդեցությունը, նպաստել ռեսուրսների կայուն օգտագործմանը:

Հիմնական նպատակից բխում են հետևյալ ենթանպատակները.

- տնտեսության մեջ և բիզնեսում ներդնել կանաչ և կայուն տնտեսության սկզբունքները և գործելաոճը՝ կենտրոնանալով կայունության և ցածր ածխածնային գաղափարի զարգացման վրա,
- ապահովել բնական ռեսուրսների կայուն կառավարում,
- խթանել շրջանաձև տնտեսությունը՝ կրճատել թափոնները և անցում կատարել էներգիայի վերականգնվող աղբյուրների,
- մշակել և իրականացնել կանաչ տնտեսության զարգացմանը, կայուն և էկոլոգիապես պատասխանատու տնտեսության անցմանը խթանող ծրագրեր,
- նպաստել վերականգնվող էներգետիկայի, կայուն գյուղատնտեսության, կանաչ շինարարության, կանաչ զբոսաշրջության, կանաչ ֆինանսավորման և կանաչ մարքեթինգի ներդրմանը:

3. Ծրագրի տարբերակիչ առանձնահատկությունները և մրցակցային առավելությունները

Իրականացվելիք «Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում» կրթական ծրագիրն իր բնույթով եզակի է՝ ուղղված կանաչ տնտեսության ռազմավարական զարգացման սկզբունքների ներդրմանը ՀՀ տնտեսության և բիզնես ոլորտում: Այն ունի մի շարք մրցակցային առավելություններ.

- Ներկայումս կանաչ տնտեսությունը և կանաչ մոտեցումները ՄԱԿ-ի առաջնահերթություններից են, և համապատասխան մասնագետների առկայությունը հնարավորություն կտա առաջ տանել այդ գաղափարախոսությունը:
- Վերջին տասնամյակի ընթացքում «Կանաչ տնտեսության» հայեցակարգը դարձել է ռազմավարական առաջնահերթություն բազմաթիվ կառավարությունների, այդ թվում՝ ՀՀ կառավարության համար և համապատասխան արհեստավարժների առկայության դեպքում հնարավոր կլինի մշակել և իրականացնել ռազմավարական ծրագրեր՝

ուղղված կանաչ տնտեսության և բիզնեսի զարգացմանը:

- Մասնագետների առկայությունը և կանաչ սկզբունքների ներդրումը տնտեսության և բիզնեսի մեջ կնպաստի մարդկային բարեկեցության բարելավմանը և սոցիալական արդարությանը՝ միաժամանակ զգալիորեն նվազեցնելով շրջակա միջավայրի ռիսկերը և էկոլոգիային հասցվող վնասը:
- Այն հնարավորություն կտա առաջ մղել ինչպես կայունությունը, այնպես էլ սոցիալական արդարությունը, որպես կայուն և արդյունավետ ֆինանսական համակարգի գործառույթներ, սահմանափակ ռեսուրսների պայմաններում:
- Այն կնպաստի կայուն զարգացման օրակարգի իրականացմանը, աղքատության վերացմանը՝ միաժամանակ պաշտպանելով էկոլոգիական շեմերը, որոնք հիմք են հանդիսանում մարդու առողջության, բարեկեցության և զարգացման համար:

4. Շրջանավարտի ընդհանրական կոմպետենցիաներ (ԸԿ)

Ակնկալվում է, որ ՄԿԾ հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

ԸԿ 1. Արդյունավետորեն աշխատել թիմում՝ ունենալով կայուն և կանաչ տնտեսության զարգացման առաջնորդի գործելաճ:

ԸԿ 2. Կիրառել կանաչ տնտեսության գաղափարի հիմքում ընկած էթիկական սկզբունքները և մոտեցումները:

ԸԿ 3. Կիրառել հետազոտական մեթոդներ, որոնք հնարավորություն կտան բացահայտել կանաչ բիզնեսին առնչվող օրինաչափությունները:

ԸԿ 4. Բիզնեսի կառավարման գործընթացում լիարժեք կերպով օգտագործել կանաչ տնտեսության և բիզնեսի առանձին ոլորտների մասին ստացված բազային գիտելիքները:

ԸԿ 5. Վերլուծել բնապահպանական, սոցիալական և տնտեսական խնդիրները բիզնեսի իրականացման համատեքստում:

ԸԿ 6. Գտնել հնարավոր լուծումներ՝ ծագած բնապահպանական, սոցիալական և տնտեսական խնդիրների միջև հավասարակշռության պահպանման համատեքստում:

ԸԿ 7. Գնահատել կլիմայի փոփոխություններին առնչվող տեղեկատվությունը և դրանց սոցիալ-տնտեսական հետևանքները:

5. ՄԿԾ շրջանավարտի մասնագիտական կոմպետենցիաներ (ՄԿ)

ՄԿԾ ավարտին ակնկալվում է, որ շրջանավարտը.

ՄԿ 1. Կտիրապետի կայունության չափման և գնահատման որակական և քանակական մեթոդներին:

ՄԿ 2. Կտիրապետի տնտեսական այն գործիքներին, որոնք նպաստում են կայունությանը՝ ներառյալ բնապահպանական հարկումը, ածխածնի նվազեցման պահանջները և անհրաժեշտ նորարարությունները:

ՄԿ 3. Բիզնես միջավայրում կկիրառի կանաչ տնտեսության և կայուն գյուղատնտեսության կառավարման արդյունավետ մեթոդներ:

ՄԿ 4. Կգնահատի գործող տնտեսական/բիզնես մոդելի արդյունավետությունը բնապահպանական, սոցիալական և տնտեսական տեսանկյունից:

ԸԿ 5. Գործող բիզնես մոդելը կադապտացնի շրջակա միջավայրի փոփոխություններին:

ՄԿ 6. Կազակերպություններում կներդնի կայուն բիզնես մոդելներ, կանաչ մատակարարման շղթաներ, էկոլոգիապես մաքուր ապրանքների (թե՛ գյուղատնտեսական և թե՛ արդյունաբերական) արտադրության կառուցակարգեր:

ՄԿ 7. Կընդունի կանաչ տեխնոլոգիաներին, էներգիայի պահպանման եղանակներին, էկոլոգիապես մաքուր արտադրության տեխնիկային առնչվող համապատասխան կառավարչական որոշումներ:

ՄԿ 8. Կապահովի շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածությունը կանաչ տնտեսությանն առնչվող քաղաքականության մշակման և իրականացման գործում:	
ՄԿ 9. Կմշակի կայունության/կանաչ նպատակներին համահունչ ներդրումային ռազմավարություններ՝ գնահատելով ֆինանսական հնարավորությունները:	
ՄԿ 10. Արդյունավետորեն կալանավորի ռեսուրսները՝ կանաչ տնտեսության մոդելին համապատասխան ռազմավարական նախագծեր կազմելու և իրականացնելու միջոցով:	
ՄԿԾ վերջնարդյունքներ՝ ըստ կոմպետենցիաների խմբերի	
ՄԿ 1 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
1.1	հավաքագրել կանաչ տեխնոլոգիաներին, էներգիայի պահպանման եղանակներին, էկոլոգիապես մաքուր արտադրության տեխնիկային առնչվող տեղեկատվություն
1.2	մշակել կանաչ տեխնոլոգիաներին, էներգիայի պահպանման եղանակներին, էկոլոգիապես մաքուր արտադրության տեխնիկային առնչվող տեղեկատվություն
1.3	վերլուծել տվյալներ բիզնեսի՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը գնահատելու համար
1.4	բացահայտել կանաչ բիզնեսի բարելավման հնարավորությունները
1.5	ապահովել գործող բիզնեսի կայունությունը
ՄԿ 2 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
2.1	բիզնեսում ներդնել այնպիսի տեխնոլոգիաներ, որոնց կիրառությունը կնվազեցնի շրջակա միջավայրի աղտոտումը
2.2	արտադրության մեջ ներդնել վերականգնվող և կայուն էներգիայի աղբյուրներ
2.3	բիզնեսում օգտագործել կայուն մատակարարման և արտադրական շղթաներ
2.4	նպաստել ածխածնային հետքի նվազմանը կանաչ նախաձեռնություններով, ինչպիսիք են վայրի բնության վերականգնումը, ծառատունկի ծրագրերը կամ բնապահպանական բարեգործական կազմակերպությունների հետ գործընկերությունը
ՄԿ 3 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
3.1	տեղական մակարդակով հարմարեցնել կանաչ տնտեսության լավագույն փորձը
3.2	ներդնել համապատասխան ցուցանիշներ՝ կանաչ տնտեսության ուղղությամբ առաջընթացը չափելու համար
3.3	վերլուծել բնօգտագործման ռիսկերի արդյունավետ կառավարմանն ընթացքը և արդյունքները
ՄԿ 4 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
4.1	ընտրել այնպիսի բիզնես մոդելներ, որոնք նպաստում են կանաչ տնտեսության ձևավորմանը և շրջանաձևությանը
4.2	մշակել կանաչ բիզնես մոդելների ներդրման և ադապտացման արդյունավետ մեխանիզմներ և մեթոդներ
4.3	գնահատել գործող բիզնես մոդելները կանաչ տնտեսության և շրջանաձևության տեսանկյունից
ՄԿ 5 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
5.1	բացահայտել կլիմայի փոփոխությունների սոցիալ-տնտեսական հետևանքները և փոխադարձ կապը
5.2	կլիմայական փոփոխությունների պայմաններում անցում կատարել կանաչ

	տեխնոլոգիաներին, էներգիայի պահպանման եղանակներին, էկոլոգիապես մաքուր արտադրության տեխնիկային
5.3	բիզնեսի մեջ ինտեգրել կլիմայի փոփոխության ազդեցության մեղմացման և ադապտացման կանաչ կառուցակարգերը
ՄԿ 6 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
6.1	գտնել կանաչ բիզնեսի վարման նորարարական լուծումներ՝ համադրելով տեխնիկական նկատառումները և բիզնես մոդելի տնտեսական արդյունավետությունը
6.2	կիրառել նորարարական կանաչ տեխնոլոգիաները, որոնք կնվազեցնեն շրջակա միջավայրի աղտոտումը և կնպաստեն գործունեության կայունության բարձրացմանը
ՄԿ 7 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
7.1	բիզնես գործունեության մեջ ներառել կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության և կանաչ տնտեսությանն առնչվող էթիկական նորմերը
7.2	կառավարչական որոշումների կայացման ժամանակ արդյունավետ կերպով համադրել կայունության նպատակները և գործունեության ֆինանսական արդյունքները
7.3	կառավարչական որոշումների ընդունման հիմքում դնել հետևյալ գաղափարական հիմքերը՝ էներգաարդյունավետություն, կանաչ գյուղատնտեսության վարման մեթոդաբանություն, թափոնների կրճատում և կայուն աղբյուրների որոնում
ՄԿ 8 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
8.1	գնահատել և վերլուծել կանաչ տնտեսությանն առնչվող տարբեր քաղաքականությունների, նախագծերի, կանոնակարգերի արդյունավետությունը
8.2	նախագծել կանաչ տնտեսության մոդելների և մեթոդների կիրառմանն անցման ծրագրեր՝ դրանում ներառելով շրջանաձև նախագծման մոտեցումներն ու սկզբունքները
8.3	մասնակցել կանաչ արդյունաբերությունն ու գյուղատնտեսությունը խթանող քաղաքականության մշակման և իրականացման գործընթացին
8.4	կանաչ տնտեսության ազգային չափանիշները ադապտացնել բնապահպանական միջազգային համաձայնագրերին, կարգավորումներին և սերտիֆիկացման ստանդարտներին
8.5	կառավարել կանաչ թիմեր՝ կորպորատիվ մշակույթի մեջ համապատասխան փոփոխություններ ապահովելու միջոցով
8.6	մշակել առաջարկություններ ազգային քաղաքականության և հաստատությունների համար՝ կանաչ տնտեսության անցնելու նպատակով
8.7	մշակել կանաչ քաղաքականության առաջարկություններ որոշակի տնտեսական ոլորտների համար
ՄԿ 9 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
9.1	ապահովել բիզնեսի ֆինանսական կայունության համատեղելիությունը բնապահպանական և սոցիալական կայունության հետ
9.2	կիրառել ֆինանսավորման կայուն կառուցակարգեր և կանաչ բոնդեր բիզնեսի կայունության ապահովման համար
9.3	բիզնեսում ներդնել նորարարական կանաչ տեխնոլոգիաներ, որոնք կնվազեցնեն շրջակա միջավայրի աղտոտումը և կնպաստեն նաև ֆինանսական

	արդյունավետության բարձրացմանը
9.4	սահմանել համապատասխան ֆինանսական խթաններ՝ կանաչ տնտեսությունը խթանելու համար
9.5	մշակել կայունության/կանաչ նպատակներին համահունչ ներդրումային ռազմավարություններ՝ գնահատելով ֆինանսական հնարավորությունները
ՄԿ 10 վերջնարդյունքներ	
ՄԿԾ ավարտին ուսանողը կկարողանա՝	
10.1	բացահայտել գործող կանաչ ռազմավարությունների և մարտավարությունների հաջողված փորձը, որոնց տեղայնացման միջոցով հնարավոր է վերափոխել բնական տարածքը ցանկալի վիճակի
10.2	քննադատական մոտեցում ցուցաբերել կանաչ տնտեսության զարգացմանը, խնդիրների լուծմանն ուղղված ռազմավարությունների և ծրագրերի քննարկման ժամանակ
10.3	մասնակցել կանաչ արդյունաբերությունը ու գյուղատնտեսությունը խթանող կանաչ բիզնես ռազմավարությունների մշակմանը
10.4	բանակցել շահագրգիռ կողմերի հետ՝ բնապահպանական նախաձեռնություններին աջակցելու նպատակով
10.5	ղեկավարել կայունության գաղափարի վրա հիմնված նախագծեր
10.6	ցուցաբերել նորարարական կանաչ բիզնես ռազմավարություններ մշակելու և իրականացնելու կարողություն
10.7	պլանավորել ռեսուրսները՝ կանաչ տնտեսության մոդելին համապատասխան ռազմավարական նախագծեր կազմելու և իրականացնելու միջոցով
6. Ծրագրի կառուցվածքը	
6.1. Ծրագրի առարկաների համառոտ նկարագիրը	
6.2. Ուսումնական պլան (հավելված 1)	
6.3. Մասնագիտության կրթական ծրագրի բաղադրիչների և շրջանավարտի կոմպետենցիաների համապատասխանության կառուցվածքային մատրից (հավելված 2)	
6.4. Բենչմարքինգ (ՄԿԾ-ի համահունչությունը նմանատիպ այլ ճանաչված ՄԿԾ-ների հետ (հավելված 3))	
6.5. Գիտաարտադրական պրակտիկայի ծրագիր (հավելված 4)	

Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Գիտական հետազոտության մեթոդաբանություն
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Գիտելիքներ տրամադրել հետազոտության նախագծման և մեթոդաբանության վերաբերյալ,

	մագիստրանտին պատրաստել գիտական գրականությունը ուսումնասիրելու, գրական ակնարկ գրելու, գրականությանը հղումներ անելու, հետազոտության բնույթից բխող մեթոդներ ընտրելու, մագիստրոսական թեզը մեթոդաբանորեն ճիշտ գրելու և ներկայացնելու:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա. 1. Քննարկել և բացատրել տարբեր հետազոտական մեթոդների միջև եղած տարբերությունները: 2. Կատարել գրականության վերանայում և հղումներ կատարել համապատասխան մասնագիտական գրականությանը: 3. Մշակել մագիստրոսական թեզի կատարման հետազոտական պլան: 4. Քննադատաբար գնահատել տարբեր հետազոտական նախագծերը: 5. Ներկայացնել սեփական տեսակետը հրապարակված հետազոտության վերաբերյալ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ քաղաքականություն և կայուն զարգացման ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	7 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան

Դասընթացի նպատակը		Ձևավորել տնտեսական զարգացման ավանդական մոդելներից դեպի կայուն զարգացման մոդելների անցման անհրաժեշտության գիտակցումը, որի արդյունքում կառավարչական որոշումների ընդունման ժամանակ հաշվի կառնվի սոցիալական, տնտեսական, բնապահպանական գործոնների դերը՝ հասարակության երկարաժամկետ կենսապահովման զարգացման համատեքստում: Մագիստրանտներին տրամադրել շրջակա միջավայրի պահպանության, բնական ռեսուրսների կառավարման հետ կապված հիմնական քաղաքականության, իրավական սկզբունքների, ռեժիմների և խնդիրների վերաբերյալ քննադատական մտածողության կարողություններ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները		Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա. 1. Ցուցաբերել կայուն զարգացման գիտագործնական մտածելակերպ տնտեսական հարաբերություններում: 2. Վերլուծել կայուն զարգացմանն ուղղված միջոցառումների անհրաժեշտությունը, ընթացքը և արդյունքները: 3. Վերլուծել պաշտոնական իրավական նորմերը՝ շրջակա միջավայրի հետ կապված գործունեության կամ ապրելակերպի մեջ կիրառման տեսանկյունից: 4. Կիրառել կայուն զարգացման հայեցակարգի դրույթները կառավարչական որոշումների ընդունման ժամանակ՝ նպաստելով երկարաժամկետ կենսապահովման ծրագրերի իրականացմանը: 5. Մեկնաբանել գլոբալ և լոկալ շուկաների կայուն զարգացման հիմնախնդիրները: 6. Քննադատորեն մեկնաբանել բնապահպանական քաղաքականությունը, օրենքներն ու որոշումները:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները		Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների

	դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի կոդը	
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ ֆինանսների ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Ներկայացնել կանաչ ֆինանսավորման համակարգերի ներդրման անհրաժեշտությունը, ձևավորման գործիքակազմը և մեխանիզմները:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա. 1. Ընտրել կանաչ ֆինանսավորման ներգրավման այն գործիքակազմը, որով կիրականացնի աղյուսավետ ֆինանսական կառավարում: 2. Գնահատել կանաչ ֆինանսավորմանն ուղղված միջոցառումների անհրաժեշտությունը, ընթացքը և արդյունքները: 3. Ֆինանսական ռեսուրսներն ուղղել այն քաղաքականության իրականացմանը, որը նպաստում է կայունությանը՝ ներառյալ բնապահպանական հարկումը, ածխածնի նվազեցման պահանջները և անհրաժեշտ նորարարությունները: 4. Ֆինանսական կառավարման ժամանակ կիրառել ֆինանսավորման կայուն կառուցակարգեր, կանաչ բոնդեր և կանաչ ֆինանսների զարգացմանը նպաստող այլ գործիքներ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային

	գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի կոդը	
Դասընթացի անվանումը	Բնօգտագործման ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել քննադատական մտածողություն բնապահպանական հիմնախնդիրների և ժամանակակից տնտեսական հեռանկարների համադրման ուղղությամբ: Տալ առաջարկություններ՝ ներառյալ վերականգնվող և չվերականգնվող աղբյուրների, աղտոտվածության, կլիմայի գլոբալ փոփոխության, միջազգային առևտրի և բնապահպանական քաղաքականության բարելավման ուղղություններով:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա. 1. Բիզնեսում ներդնել կայունության, շրջակա միջավայրի պահպանման, գյուղատնտեսական ռեսուրսների կայուն կառավարման սկզբունքները: 2. Բիզնեսում ներդնել կանաչ տեխնոլոգիաներին, էներգիայի պահպանման եղանակներին, էկոլոգիապես մաքուր արտադրության տեխնիկային վերաբերող մեթոդաբանությունը: 3. Կրճատել բիզնես գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա՝ էներգաարդյունավետության, կայուն գյուղատնտեսության վարման մեթոդաբանության, թափոնների կրճատման և կայուն աղբյուրների ներդրման միջոցով: 4. Ապահովել տնտեսական աճի համատեղելիություն բնապահպանական և սոցիալական կայունության հետ: 5. Վերլուծել կլիմայի փոփոխություններին և դրանց սոցիալ-տնտեսական հետևանքներին առնչվող տվյալներ՝ բացահայտելու բարելավման հնարա-

	վորությունները, ապահովելու կայունություն:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի կոդը	
Դասընթացի անվանումը	Էկոնոմետրիկ մոդելները և մեթոդները կանաչ տնտեսությունում
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտներին տրամադրել էկոնոմետրիկ մոդելավորման խորացված գիտելիքներ, որոնք կիրառելի են կանաչ տնտեսության գնահատման և զարգացման համար:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին ուսանողը կկարողանա. 1. Ընտրել էկոնոմետրիկ մոդելավորման մեթոդներ, որոնք արդյունավետ կլինեն կանաչ բիզնեսի զարգացման ոլորտում: 2. Կանաչ բիզնեսի ձևավորման ու զարգացման համար ընտրել էկոնոմետրիկ մեթոդների, մոդելների և գործիքակազմի կիրառման եղանակներ: 3. Կատարել տվյալների հավաքագրում, մշակում և վերլուծություն: 4. Մշակել էկոնոմետրիկ մոդելներ՝ կանաչ տնտեսության վերլուծության համար: 5. Կիրառել մոդելավորման ապահովված արդյունք-

	ները կանաչ բիզնեսին առնչվող կառավարչական որոշումների կայացման գործընթացում:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի կոդը	
Դասընթացի անվանումը	Նորարարությունների կառավարումը կանաչ բիզնեսում
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտների մոտ զարգացնել նորարարական բիզնես մտածողության հմտություններ, որոնք հնարավորություն կտան բացահայտել և լուծել կանաչ բիզնեսի նորարարություններին վերաբերվող խնդիրները:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Ընտրել բիզնես կառավարման գործիքներ կանաչ նորարարության գործընթացի ներդրան համար: 2. Ձևավորել կանաչ բիզնես մոդելներ ու ռազմավարություններ՝ հիմքում ունենալով կանաչ նորարարությունները: 3. Կիրառել նախագծային մտածողություն բնապահպանական խնդիրների լուծման համար:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների,

	բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի կոդը	
Դասընթացի անվանումը	Հետազոտական մեթոդները կանաչ բիզնեսում
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	1-ին
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Կանաչ բիզնեսի կառավարման ոլորտում գիտական հետազոտության մեթոդների վերաբերյալ ըմբռնման զարգացում ու հմտությունների ձևավորում: Բիզնես որոշումների կայացման գործընթացը ապահովված կլինի որակական և քանակական հետազոտության մեթոդներով, որոնք հնարավորություն կտան կատարել վերլուծություններ և ընդհանրացնել արդյունքները:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Առաջադրել բիզնեսի զարգացման հեռանկարային սցենարներ՝ շեշտը դնելով հետազոտական մեթոդների վրա: 2. Ճանաչել հետազոտության իրականացման շրջանակները/մեթոդները: 3. Բացահայտել և ձևակերպել բիզնեսի հետազոտական խնդիրներ: 4. Ընտրել համապատասխան մեթոդ տվյալների հավաքագրման և տվյալների վերլուծության համար: 5. Հավաքել համապատասխան էմպիրիկ նյութեր: 6. Իրականացնել որակական և քանակական

	վերլուծություն՝ կիրառելով համապատասխան մեթոդներ և տեխնիկա: 7. Մշակել գիտական զեկույց և ներկայացնել արդյունքներ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի կոդը	
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ գյուղատնտեսություն և գյուղական զարգացման ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Հնարավորություն ընձեռել մագիստրանտին միավորել կայուն գյուղատնտեսության սկզբունքները և ներկա գյուղատնտեսական գործընթացները: Արմատավորել այն գաղափարը, որ կայուն գյուղատնտեսական գործընթացները կայուն հիմք են ստեղծում ոչ միայն գյուղատնտեսական արտադրության զարգացմանը, այլև գյուղի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի բարելավմանը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Գնահատել գյուղատնտեսության կառավարման հիմքում ընկած սոցիալական, տնտեսական և էկոլոգիական գործընթացները և հավասարակշռություն պահպանել դրանց միջև:

	2. Կայունության գաղափարի կիրառման միջոցով ապահովել կայուն տնտեսական հիմք ագրո-բիզնեսի համար: 3. Սահմանել մշակության համապատասխան տեխնիկաներ՝ կենսաբազմազանությունը ավելացնելու ուղղությամբ, նպաստել հողում օրգանական նյութերի կուտակմանը, նվազեցնել բուսական և կենդանական օրգանիզմների ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: 4. Ներդնել բնապահպանական ծառայությունների սկզբունքները արտադրական համակարգերում: 5. Գնահատել տարբեր համայնքների գյուղատնտեսական համակարգերը: 6. Վերլուծել համայնքում գյուղատնտեսական գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Շրջանաձև տնտեսություն
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Ապահովել շրջանաձև տնտեսության սկզբունքների և մեթոդների կիրառում ինչպես առօրյայում, այնպես էլ բիզնես գործունեության ընթացքում: Բիզնես գործունեության մեջ կիրառել շրջանաձև տնտեսության նորարարական լուծումներ՝ հաշվի

	առնելով տեխնիկական նկատառումները և շրջանա- ձև բիզնես մոդելի ներդրման անհրաժեշտությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Շրջանաձև տնտեսության սկզբունքները կիրա- ռել բիզնես համակարգերում: 2. Ընտրել այնպիսի բիզնես մոդելներ, որոնք կնպաստեն տնտեսության շրջանաձևությանը: 3. Ըմբռնել կայուն սպառման և արտադրության կարևորությունը և շրջանաձև տնտեսության ներդրման միջոցով դրան հասնելու ուղիները: 4. Գնահատել տարբեր քաղաքականությունների և կանոնակարգերի արդյունավետությունը շրջանաձև տնտեսության խթանման գործում: 5. Նախագծել բիզնես՝ դրանում ներառելով շրջա- նաձև նախագծման մոտեցումները և սկզբունք- ները:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասա- խոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բա- ցատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխա- տանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտա- կան տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Նախագծերի կառավարումը կանաչ տնտեսության մեջ
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտների մոտ ձևավորել սոցիալական, տնտեսական և շրջակա միջավայրի փոխազդեցու- թյունների արագ փոփոխվող միջավայրում նախա-

	գծերի կայուն և արդյունավետ կառավարման գիտելիքներ, հմտություններ և կարողություններ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Կայուն զարգացման սկզբունքներին համապատասխան կազմակերպել նախագծման գործընթաց՝ սոցիալական, տնտեսական և էկոլոգիական արդյունավետության ապահովման նպատակադրումներով: 2. Ինտեգրել նախագծերի կառավարման ոլորտում կայուն զարգացման և կանաչ տնտեսության տեսագործական մոտեցումները ավանդականին: 3. Կիրառել կանաչ նախագծերի կառավարման (GPM) մեթոդներն ու ժամանակակից կառավարման գործիքները նախագծերի կառավարման գործընթացում: 4. Արագ փոփոխվող միջավայրում գնահատել ռիսկերի պոտենցիալ ազդեցություններն ու մշակել դրանց արձագանքման մոտեցումներ՝ ուղղված նախագծի կայունության մակարդակի բարձրացմանը:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտադրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Օրգանական գյուղատնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ

Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտների մոտ զարգացնել օրգանական գյուղատնտեսության փորձի կիրառման, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման, օրգանական սննդի առողջության օգուտների ընկալումը: Ագրոբիզնեսին ապահովել արդյունավետ օրգանական գյուղատնտեսական համակարգեր նախագծելու կարողություններով օժտված մասնագետներով՝ բարձրացնելով սննդամթերքի որակը, սպառողների կյանքի որակը՝ էկոհամակարգերին նվազագույն վնաս հասցնելով:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Գիտակցել օրգանական գյուղատնտեսության կարևորությունը: 2. Ճանաչել օրգանական գյուղատնտեսության շրջանակները: 3. Տիրապետել կենսադինամիկ գյուղատնտեսության պրակտիկային: 4. Ընտրել օրգանական գյուղատնտեսության և օրգանական սննդամթերքի արտադրության մեթոդներ: 5. Տիրապետել օրգանական գյուղատնտեսության, կենսադինամիկ բուսաբուծական և անասնաբուծական արտադրության կազմակերպման մեթոդներին:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ ապրանքների և ծառայությունների մարքեթինգ
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային

Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Ուսումնասիրել մարքեթինգային ռազմավարությունների և գործիքների կիրառումը՝ հաշվի առնելով բնապահպանական պատասխանատվության, կայուն զարգացման և կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության տեսանկյունից: Ինտեգրել բնապահպանական արժեքները կազմակերպության մարքեթինգային գործունեության մեջ՝ ապրանքի մշակումից մինչև առաջխաղացում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Իրականացնել սպառողի նախասիրությունների վերլուծություն կանաչ մարքեթինգի համատեքստում: 2. Կիրառել կանաչ մարքեթինգի սկզբունքները կազմակերպության մրցունակության բարձրացման համար: 3. Մշակել գովազդային և PR-արշավներ՝ հաշվի առնելով կայուն զարգացման սկզբունքները: 4. Գնահատել կանաչ մարքեթինգի ազդեցությունը կազմակերպության իմիջի և սպառողների հավատարմության վրա: 5. Ադապտացնել մարքեթինգային արշավները՝ հաշվի առնելով էկոթրենդները և կանաչ սպառողների պահանջմունքները: 6. Ձևավորել էկոլոգիապես պատասխանատու բրենդներ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն

Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կայուն ջրային ռեսուրսներ
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտներին ծանոթացնել կայուն ջրամատակարարման հետ կապված տարբեր մոտեցումներին, ջրի մատչելիությանը, ջրի որակին, էկոհամակարգային ծառայություններին և ջրի կառավարման մեթոդներին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Վերլուծել ՀՀ ջրային ռեսուրսների, դրանց կառավարման հիմնական պրակտիկայի վերաբերյալ մոտեցումները: 2. Կիրառել ջրային ռեսուրսների կառավարման ժամանակակից սկզբունքները և տեսությունները: 3. Գնահատել ջրային ռեսուրսների հետ կապված խնդիրների լուծման ընթացիկ և նոր մոտեցումների ուժեղ և թույլ կողմերը: 4. Կիրառել ջրային ռեսուրսների կառավարման գործնական ըմբռնումները ընտրված կոնկրետ պայմաններում:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	

Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ զբոսաշրջության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	2-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Գյուղական համայնքներում զարգացնել կանաչ զբոսաշրջությունը, ինչը հնարավորություն կտա նվազեցնել տնտեսական, բնապահպանական և սոցիալական բացասական ազդեցությունը համայնքների բնակիչների և էկոհամակարգի վրա:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Քննադատաբար գնահատել զբոսաշրջության ազդեցությունը էկոհամակարգի վրա՝ տեղական, ազգային և գլոբալ մակարդակներում: 2. Բիզնեսում կիրառել կանաչ զբոսաշրջության հայեցակարգը և սկզբունքները: 3. Նկարագրել և վերլուծել այլ երկրների առաջավոր փորձը կանաչ տուրիզմի քաղաքականության ոլորտում: 4. Նախագծել կանաչ զբոսաշրջությանն առնչվող բիզնես:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Ռիսկերի կառավարումը կանաչ տնտեսության մեջ

Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	7 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտներին տալ տեղեկատվություն բնօգտագործման ռիսկերի առաջացման պատճառների, դրանց բացահայտման, գնահատման և արդյունավետ կառավարման մեթոդների վերաբերյալ՝ կայուն զարգացման քաղաքականության համատեքստում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Բացահայտել կանաչ բիզնեսի ռիսկերը, դրանց առանձնահատկությունները և հիմնական գործառույթները: 2. Տարբերակել կանաչ բիզնեսի ռիսկերի վրա ազդող գործոնները և դրանց կառավարման մեթոդները: 3. Վերլուծել բիզնես ռիսկերը՝ կատարելով ռիսկի քանակական և որակական գնահատում: 4. Մշակել բիզնեսի ոլորտի ձեռնարկատիրական ռիսկերի կառավարման գործիքակազմ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտասարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ կազմակերպությունների ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն

Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտներին տրամադրել կանաչ ձեռնարկատիրության էկոհամակարգային կառավարման գիտելիքներ, փոխանցել կանաչ ձեռնարկատիրության կազմակերպման կարողություններ և հմտություններ, ծանոթացնել կանաչ կառավարման մշակույթին և կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության հաշվետվողականության գործիքակազմին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Բիզնեսի հիմնադրման ժամանակ ներդնել կանաչ/էկոհամակարգային կառավարման սկզբունքները և մեթոդները: 2. Գործող բիզնեսը ադապտացնել կանաչ սկզբունքներին: 3. Գեներացնել էկո-գաղափարներ, կանաչ Start Up-եր: 4. Բիզնես միջավայրում կիրառել կայուն մոդելների, կանաչ մատակարարման շղթայի, էկոլոգիապես մաքուր ապրանքների մշակման և կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության մասին մոտեցումները: 5. Կառավարել բիզնես գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա՝ էներգաարդյունավետության, թափոնների կրճատման և կայուն աղբյուրների որոնման միջոցով:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում

Դասընթացի անվանումը	Կառավարչական մտածողություն և որոշումների ընդունման հմտություններ
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտների մոտ ձևավորել որոշումների կայացման ժամանակակից տեսությունների, հետազոտությունների և պրակտիկային առնչվող հմտություններ, որոնց կիրառման միջոցով կառավարման գործընթացը կդառնա առավել արդյունավետ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Ըմբռնել դատողության և որոշումների կայացման ժամանակակից տեսությունները, հիմնական հետազոտական արդյունքները: 2. Կիրառել ռազմավարական և գործառնական որոշումների ընդունման և իրագործման արդյունավետ մեթոդներ: 3. Ցուցաբերել քննադատական և ստեղծագործական մտածելու ունակություն կառավարչական որոշումների ընդունման ժամանակ: 4. Կառավարել կառավարչական որոշումների ընդունման արդյունավետության վրա ազդող գործոններն ու գործընթացները:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտասարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ տեխնոլոգիաներ և վերականգնվող

	Էներգիա
Դասընթացի տեսակը	☒ Պարտադիր ☐ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	6 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Բիզնեսն ապահովել կանաչ տեխնոլոգիաներով և վերականգնվող էներգիայի աղբյուրներով, ինչը հիմք կստեղծի ավանդական տնտեսությունը կանաչ տնտեսության փոխակերպելու համար:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Կատարել արդյունավետ ընտրություն վերականգնվող և կանաչ էներգիայի հիմնական տեխնոլոգիաների ոլորտում՝ ապահովելով տնտեսական արդյունավետություն: 2. Ընտրել կենսադիզելի, կենսաէթանոլի և կենսագազի արտադրության տեխնոլոգիաների ներդրման տարբերակներ: 3. Ընտրել ֆոտովոլտային էլեկտրակայաններ և արևային ջերմային էլեկտրակայաններ ներդնելու արդյունավետ տարբերակներ: 4. Կիրառել թափոններից և քամուց էներգիա ստանալու և օգտագործելու արդյունավետ մեթոդներ: 5. Ապահովել կանաչ էներգիայի արտադրություն՝ ներառյալ գործընթացի նախագծումը, արտադրությունը, փորձարկումը և մոդելավորումը:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական

Ծրագիրը	Կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կլիմայի փոփոխությունը և բիզնես ռազմավարությունները
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Ուսումնասիրել կլիմայի փոփոխության և բիզնես ռազմավարությունների փոխկապակցվածությունը՝ ուսանողներին ապահովելով գիտելիքներով և գործիքներով, որոնք կօգնեն դիմակայել շրջակա միջավայրի մարտահրավերներին նորարար և կայուն գործելակերպերի միջոցով: Դասընթացը կենտրոնանում է այն գաղափարի վրա, թե ինչպես կարող են բիզնեսները նվազեցնել ռիսկերը և ընտրել կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության ռազմավարություններ, օգտագործել կլիմայի փոփոխության ընձեռած հնարավորությունները:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Գնահատել կլիմայի փոփոխության ռիսկերն ու հնարավորությունները բիզնեսների համար: 2. Բիզնեսում ներդնել կլիմայական փոփոխություններին արձագանքելու գործուն մեխանիզմներ: 3. Հաշվի առնել կլիմայական փոփոխությունները և դրանց կանխատեսումները բիզնես ռազմավարությունների և ծրագրերի մշակման և իրականացման ժամանակ: 4. Վերլուծել քաղաքականությունները, շուկայական մեխանիզմները, որոնք ուղղված են կլիմայի փոփոխություններին արձագանքելուն: 5. Կիրառել կլիմայական ռիսկերի գնահատման գործիքներ և մեթոդներ բիզնես պլանավորման մեջ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային

	գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	
Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կանաչ բիզնեսի էթիկա
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտների մոտ ձևավորել էթիկական կողմնորոշում ունեցող մտածողություն բնապահպանության և կայուն զարգացման ոլորտում պատասխանատու որոշումներ ընդունելու համար:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Մեկնաբանել բնապահպանության հետ կապված էթիկական խնդիրները: 2. Ներկայացնել միջազգային բնապահպանական իրավական ակտերը, նախաձեռնությունները, հայտարարությունները: 3. Կիրառել կանաչ էթիկական փաստարկներ կատարելու հմտություններ: 4. Կիրառել բնապահպանական տեղեկատվության կրիտիկական գնահատման մեթոդներ:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում
Գնահատման մեթոդները	Թեստեր, միջանկյալ քննություն, բանավոր կամ գրավոր ամփոփիչ քննություն
Տեղեկատվություն դասընթացի (առարկայի) վերաբերյալ	

Մասնագիտական կրթական ծրագիրը	Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում
Դասընթացի անվանումը	Կենսաբազմազանության պահպանում
Դասընթացի տեսակը	☐ Պարտադիր ☒ Կամընտրային
Անցկացման լեզուն	Հայերեն
Կրեդիտները (ECTS)	3 կրեդիտ
Դասընթացի անցկացման կիսամյակը	3-րդ
Մուտքային պահանջները	Մուտքային պահանջներ չկան
Դասընթացի նպատակը	Մագիստրանտներին տալ գիտելիքներ կենսաբազմազանության պահպանության կարևորության վերաբերյալ, փոխել նրանց վերաբերմունքը և տեսակետները էկոհամակարգերի և կենսաբազմազանության նկատմամբ՝ դրանք դարձնելով առավել կանաչ: Արդյունքում մագիստրանտները կարող են ճանաչել էկոհամակարգերը, խորացնել գիտելիքները կլիմայի փոփոխության, մարդկային բնակչության աճի և հողօգտագործման փոփոխության հետևանքով առաջացած բացասական արդյունքների ըմբռնման վերաբերյալ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Ակնկալվում է, որ դասընթացի ավարտին մագիստրանտը կկարողանա. 1. Գիտակցել կենսաբազմազանությունը պահպանելու անհրաժեշտությունը: 2. Ապահովել սոցիալական իրազեկում կենսաբազմազանության պահպանման և կայունության վերաբերյալ: 3. Մեկնաբանել կենսաբազմազանության և դրա պահպանման ռազմավարությունները: 4. Անդրադառնալ կենսաբազմազանությանն առնչվող բնապահպանական խնդիրներին: 5. Ճիշտ կազմակերպել կենսապաշարների օգտագործումը:
Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները	Դասավանդման մեթոդներ՝ ինտերակտիվ դասախոսություն, նյութի վերլուծություն, քննարկումների, բանավեճերի վարում, սահիկահանդեսի ցուցադրում, ուսուցողական ֆիլմերի, տեսանյութերի դիտում բացատրական-ցուցադրական, արտալսարանային դասախոսություններ, կլոր սեղան, թիմային աշխատանք, մտազրոհ Ուսումնառության մեթոդներ՝ դասախոսության ունկնդրում, ուսումնամեթոդական և էլեկտրոնային գրականության ուսումնասիրություն, մասնագիտական տեսանյութերի և հեռուստահաղորդումների դիտում, ինքնուրույն աշխատանքների կատարում

7. Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները

Կրթական ծրագրի առանձնահատկությունն է ագրոբիզնեսի համակարգի ոլորտների խորը ուսումնասիրությունը, զարգացման, կայացման, միջազգային փորձի, ՀՀ ագրոպարենային համակարգի, բիզնեսի էության, շահութաբեր ուղղություններով գաղափարի ձևավորման, ծրագրերի մշակման, գիտականորեն կազմակերպման, ագրոբիզնեսի և ֆինանսների կառավարման սկզբունքների, մեթոդների ուսուցանումը:

Դասախոսություն. տեղեկատվության բանավոր փոխանցումն է, որի ընթացքում կիրառվում են տեսողական միջոցներ:

Առավելությունները. ուսանողները ավելի շատ տեղեկատվություն ստանալու հնարավորություն ունեն, և, որպես կանոն, դասախոսություններին մասնակցում են մեծ թվով ուսանողներ, իսկ դասախոսը հեշտությամբ կարողանում է կառավարել իր խոսքն ու միտքը:

Սեմինար. ուսանողը և դասախոսը համատեղ քննարկում են ուսումնասիրվող հարցերը և ներկայացնում առաջադրված խնդիրների լուծման ուղիներ:

Առավելությունները. դասախոսը կարողանում է հաշվի առնել և կառավարել ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների մակարդակը, ինչպես նաև կապ հաստատել ուսանողների փորձի և սեմինարի թեմայի միջև:

Թրեյնինգ. ուսուցման այն ձևն է, որի հիմքը մանկավարժական գործընթացի պրակտիկ (կիրառական) կողմն է, իսկ տեսական մասն ունի երկրորդական նշանակություն: Այն արդյունավետ իրականացնելու նպատակով արտադրությունից հրավիրվում է համապատասխան մասնագետ:

Առավելությունները. հնարավոր է խնդիրն ուսումնասիրել տարբեր տեսանկյուններից և ըմբռնել բոլոր նրբությունները փաստացի իրավիճակի օրինակով, ներկայացնել և սովորեցնել ուսանողներին այն գործընթացներն ու գործողությունները, որոնք կիրառվում են գործնականում, ինչպես նաև բարձրացնել նրանց շահադրդումը (մոտիվացիան) և ստեղծել դրական էմոցիոնալ մթնոլորտ:

Հեռավար ուսուցում. ուսումնական գործընթացում հեռահաղորդակցության միջոցների կիրառմամբ ուսուցման ձև է, որը թույլ է տալիս ուսումնական գործընթացի անխափան իրականացում, անկախ ուսանողների և դասախոսի միջև եղած ֆիզիկական հեռավորության: Այս տարբերակը համադրելի է թրեյնինգի հետ, եթե հրավիրված մասնագետը առավել արդյունավետ է համարում դասն անցկացնել աշխատանքի վայրից (արտադրությունից):

Առավելությունները. հնարավորինս շատ ուսանողների մասնակցության ապահովում, ուսուցում տնային պայմաններում, դասի տեղափոխման հնարավորության օրվա առավել հարմար ժամի, հեռահաղորդակցման միջոցներից և էլեկտրոնային տարբեր կրիչներից օգտվելու հմտությունների ձեռքբերում:

Թրեյնինգի և հեռավար ուսուցման դեպքում կարելի է օգտագործել նաև դասավանդվող նյութի վերաբերյալ տեսաձայնագրություններ՝ դասախոսի, հրավիրված մասնագետի, ինչպես նաև այլ բուհերի (նաև օտարերկրյա) դասախոսների մասնակցությամբ:

- **Խմբային աշխատանք.** դասավանդման առավել ինտերակտիվ մեթոդ է, որի ժամանակ ուսանողները առաջադրանքները կատարում են 2-5 անձից բաղկացած խմբերով:

Առավելությունները. խմբի հաջողությունը մեծապես պայմանավորված է յուրաքանչյուր ուսանողի ներգրավվածության աստիճանից, ինչը նրանց մոտ ձևավորում է համագործակցելու մշակույթ:

- **Դերային խաղ.** դասն անցկացվում է խաղի տեսքով, որտեղ օրվա թեմայից ելնելով, ներկայացվում է տվյալ թեմային համապատասխան իրավիճակ, առաջադրվում են խնդիրներ: Ուսանողները ստանձնում են այդ կառույցների, կազմակերպությունների և անհատների դերը, որոնք նպաստում են առաջադրված խնդիրների լուծմանը:

Առավելությունները. ուժեղացնում է ուսանողների ինքնաարտահայտման ունակությունը,

նպաստում է հասկանալու այլ անձանց գործողությունների շարժառիթները, նվազեցնում է ուսանողների կողմից համատարած սխալների կրկնությունը:

- **Գործարար խաղ.** կատարվում է տվյալ թեմայով պայմանավորված գործունեության բոլոր հնարավոր իրավիճակների մոդելավորում:

Առավելությունները. մեթոդը տարբերվում է նրանով, որ հնարավորություն է տալիս իրականացնել խնդրի համապարփակ ուսումնասիրություն, մշակել դրանց լուծման ուղիներն ու կիրառել դրանք: Այս մեթոդի շնորհիվ էապես կրճատվում է գործնականում (իրական կյանքում) սխալվելու հնարավորությունը:

- **Աշխատանք զույգերով.** ուսանողները զույգեր են կազմում՝ ապահովելով հետադարձ կապն ու իրենց կողմից յուրացվող նոր գործունեության կամ պարտականության կատարման գնահատականը: Հանձնարարված առաջադրանքը կատարելիս խմբի երկու անդամներն էլ ունեն հավասարաչափ իրավունքներ:

Առավելությունները. թույլ է տալիս ուսանողներին ստանալ օբյեկտիվ գնահատական իրենց իսկ կատարած աշխատանքի վերաբերյալ և տեսնել թույլ տրված բացթողումներն ու թերությունները: Բացի այդ՝ զարգանում են ուսանողի հաղորդակցման հմտությունները:

- **Ռոտացիայի մեթոդ.** մեկ դասաժամի ընթացքում նույն օրինակի քննարկման ժամանակ ուսանողները ստանձնում են տարբեր դերեր, ինչի շնորհիվ կարողանում են ձեռք բերել բազմակողմանի փորձ:

Առավելությունները. դրական է անդրադառնում ուսանողների շահադրժման վրա՝ նպաստելով առօրյա ուսումնական գործընթացի միապաղաղության բացասական ազդեցության հաղթահարմանը, ընդլայնելով ուսանողի մտահորիզոնն ու շփման շրջանակը, զարգացնելով հաղորդակցման հմտությունները:

- **«Թռուցիկ» մեթոդ.** այս մեթոդի կիրառման ժամանակ լսարանին տրամադրվում է տեղեկատվություն, դասի շրջանակներում ուսումնասիրվող թեմայից բխող, օրվա կամ տվյալ ժամանակահատվածի համար կարևոր և հրատապ հարցերի վերաբերյալ: Առաջադրված հարցերի լուծումներն ընտրվում են ուսանողների հաղորդած տեղեկատվության և մտքերի փոխանակման արդյունքում: Մեթոդը նպաստում է ուսանողների հմտությունների զարգացմանը:

Առավելությունները. կապվածությունը իրական և արդի իրավիճակների հետ, ինչպես նաև որոշումների կայացման ժամանակ հուզական – կամային և զսպող – խնդրահարույց մոտեցումների կիրառման հնարավորությունը:

1. **«Ուղեղի փոթորիկ».** այս մեթոդն իրականացվում է ոչ մեծ խմբերում: Գլխավոր նպատակն է գտնել առաջադրված խնդրի լուծումը: Տարբերակները, որոնք առաջարկվում են ուսանողների կողմից, «փոթորիկ» առաջին փուլում հավաքագրվում են՝ առանց որևէ քննարկման ու քննադատության: Այնուհետև, «փոթորիկ» երկրորդ փուլում, առաջարկված լուծումները քննարկվում են, և ընտրվում է ամենաարդյունավետ տարբերակը:

Առավելությունները. քննարկմանը մասնակցում են նույնիսկ նվազագույն գիտելիքներ ունեցող ուսանողները, չի պահանջվում ուսանողի նախնական պատրաստվածություն, զարգացնում է ուսանողների օպերատիվ մտածելու ունակությունը և ներգրավում է թեմային աշխատանքի մեջ, ունենում է նվազագույն սթրեսային ազդեցություն, զարգացնում է բանավեճ-քննարկումներին մասնակցելու հմտությունը:

- **Մասնակցություն պաշտոնական միջոցառումներին.** ուսանողները մասնակցում են ցուցահանդեսների, տոնավաճառների, փառատոնների, գիտաժողովների և այլ մասնագիտական կամ առարկայի հետ առնչվող միջոցառումների, գնահատում դրանք (ըստ դասախոսի կողմից ներկայացված պահանջների) և կազմում հակիրճ հաշվետվություն:

Առավելությունները. ուսանողների գործարար հաղորդակցման հմտությունների զարգացում և վերլուծական ունակությունների կատարելագործում:

- **Տեղեկատվահամակարգչային տեխնոլոգիաների կիրառում՝** դասվանդման գործընթացում կիրառում են տեղեկատվության փոխանցման ժամանակակից տեխնալոգիաներ, այն է՝ համակարգիչ, նոութբուք, թվային պրոյեկտոր և այլն: Ուսուցանվող նյութը ուսանողներին ներկայացվում է տեսողական օրինակներին (տեսաձայնագրություններ, գծապատկերներ, աղյու-

սակներ և այլն) համահունչ: Ինչպես նաև կարող է ցուցադրվել ուսումնասիրվող օբյեկտի, երևույթի կամ գործընթացի դինամիկան:

Առավելությունները. ուսուցանվող նյութի ցուցադրությունը կարող է լինել դինամիկ, ցանկացած պահի նյութի առանձին տարրերը կամ ինքն ամբողջությամբ կարող են կրկնվել, դասախոսը ցուցադրվող նյութի կրկնօրինակները կարող է տրամադրել ուսանողներին, իսկ դա նշանակում է, որ հետագայում նյութը սովորելու համար անհրաժեշտ չեն հատուկ պայմաններ, օրինակ՝ լսարան, գրադարան, ընթերցասրահ և այլն:

8. Գնահատման մեթոդները

ՄԿԾ շրջանակներում ելնելով ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից հիմնականում կիրառվում են գնահատման հետևյալ մեթոդները.

1. Յուրաքանչյուր դասընթացի ընդհանուր գնահատականը ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրիչների.

- **Ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի (հաճախումների)** գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով: Դասահաճախումների հաշվառման միջոցով ուսանողի՝ դասընթացի մասնակցության աստիճանի գնահատումը կատարվում է քննական տեղեկագրում: Ուսանողը չի կարող մասնակցել դասընթացի ամփոփիչ քննությանը, եթե անհարգելի բացակայել է տվյալ դասընթացի՝ ուսումնական պլանով նախատեսված լսարանային ժամաքանակի 50 % և ավելին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների)** գնահատում՝ ուսանողի գիտելիքների գնահատման բազմագործոն համակարգում դասընթացի վերջնական գնահատականի ձևավորման էական բաղադրիչ է, որը չներկայացնելու և/կամ չպաշտպանելու պարագայում չի սահմանափակվում քննությանը մասնակցելու ուսանողի իրավունքը: Ինքնուրույն աշխատանքների թեմաների ցանկը, կատարման ձևը, գնահատման չափանիշները, ներկայացվող պահանջները և պաշտպանության կարգը հաստատվում են համապատասխան ամբիոնի կողմից և ուսանողներին ներկայացվում դասերի մեկնարկից հետո՝ մեկ շաբաթվա ընթացքում: Ինքնուրույն աշխատանքը վերահանձնման ենթակա չէ:
- **Դասընթացին մասնակցության ակտիվության** գնահատում՝ ուսանողի գիտելիքների գնահատման բազմագործոն համակարգում դասընթացի վերջնական գնահատականի ձևավորման բաղադրիչ է, որը չապահովելու պարագայում չի սահմանափակվում քննությանը մասնակցելու ուսանողի իրավունքը: Մասնակցության ակտիվությունը հաշվարկվում է՝ ելնելով գործնական պարապմունքների ժամանակ ուսանողի կողմից կատարված հանձնարարականների (բաց և փակ հարցերով առաջադրանքներ, թեստային և խմբային աշխատանքներ, թեմատիկ խնդիրների լուծում, բանավոր շնորհանդեսներ և այլն) ընդհանուր գնահատմամբ: Դասընթացում նախատեսված բոլոր հանձնարարականների դրական կատարման հաշվարկային միավոր է սահմանվում 100:
- **Միջանկյալ քննության** գնահատում՝ դասընթացի վերջնական հաշվարկային գնահատականի ձևավորման էական բաղադրիչ է, որին չմասնակցելու դեպքում չի սահմանափակվում վերջնական քննությանը մասնակցելու ուսանողի իրավունքը: Անկախ ուսումնական պլանով նախատեսված աշխատածավալի և պարապմունքի ձևի, նախատեսվում է պարտադիր 1 միջանկյալ քննություն: Միջանկյալ քննության վերահանձնում չի թույլատրվում:
- **Դասընթացի վերջնական** գնահատում (ամփոփիչ քննություն)՝ դասընթացի վերջնական հաշվարկային գնահատականի ձևավորման պարտադիր բաղադրիչն է: Ամփոփիչ քննության համար նախատեսված թեստերում միջանկյալ քննության համար նախատեսված հարցեր չեն ներառվում: Միջանկյալ և ամփոփիչ քննությունները, ինչպես նաև ակադեմիական պարտքերի մարումը իրականացվում է գրավոր, բանավոր կամ էլեկտրոնային թեստային եղանակով՝ ռեկտորատի որոշմամբ:

Հետևյալ գնահատականները՝ տրամադրված փոխակերպման սանդղակով, օգտագործվում են ակադեմիական դասընթացների կատարողականի մակարդակը որոշելու համար: Դաս-

ընթացի գնահատումը կատարվում է հետևյալ սանդղակի համաձայն.

Գիտելիքների գնահատման համակարգ

Ռեյտինգային միավորները	Գնահատման սանդակ		Համապատասխան տառային և թվային գնահատականն ըստ ECTS-ի	
	5	20	տառային	թվային
96-100	5	20	A+	4.0
89-95		19	A	
84-88		18	A-	3.7
79-83	4	17	B+	3.3
72-78		15-16	B	3.0
67-71		14	B-	2.7
62-66	3	13	C+	2.3
55-61		11-12	C	2.0
50-54		10	C-	1.7
< 50	2	անբավարար	D	0
0		չներկայացած	F (Failure for Non-Attendance)	0
≥ 50		ստուգված	S (satisfactory)	-
< 50		չստուգված	U (unsatisfactory)	-

2. Գիտարտադրական պրակտիկայի գնահատման կարգը.

Ուսումնական պլաններով նախատեսված 2-րդ կիսամյակը հանդիսանում է աշխատանքային, որը տևում է 2 շաբաթ: Գիտարտադրական պրակտիկայի ավարտին ուսանողները ներկայացնում են պրակտիկայի վերջնական հաշվետվություն և շնորհանդես: Պրակտիկան գնահատվում է ելնելով հետևյալ չափորոշիչներից.

- **Մագիստրանտ-պրակտիկանտի գնահատման թերթիկ (50 %)** – պրակտիկայի վերջնական գնահատականի 50 %-ը ուսանողը ստանում է գնահատման թերթիկի հիման վրա, որը լրացվում և կնքվում է կազմակերպության ներկայացուցչի կողմից:
- **Գրավոր հաշվետվություն (25 %)** - պրակտիկայի վայրում կատարած աշխատանքների հիման վրա ուսանող կողմից մշակվում և ներկայացվում է հաշվետվություն, որտեղ արտացոլվում է ընկերության գործունեությունը, ուսանողի դերն աշխատավայրում և առաջարկությունները, որոնք նպատակ են հետապնդում կազմակերպության հետագա զարգացման համար:
- **Շնորհանդեսի ներկայացում (25 %)** - պրակտիկայի արդյունքների ամփոփում սահիկների միջոցով:

3. Մագիստրոսական թեզ. ուսման ավարտին ուսանողները ներկայացնում են մագիստրոսական թեզ՝ կիրառելով ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերած գիտելիքներն ու հմտությունները: Նրանք հնարավորություն են ստանում ընտրել իրենց հետաքրքրող ոլորտը կամ կազմակերպությունը, կատարել հաշվարկաբացատրական աշխատանք: Մագիստրոսական թեզերի թեմաները հիմնականում ընտրվում են ըստ գիտարտադրական պրակտիկայի անցկացման վայրի: Թեզը բանավոր ներկայացվում է շնորհանդեսների միջոցով և գնահատվում պետական ատեստավորման հանձնաժողովի անդամների կողմից դրված գնահատականների միջին թվաբանականի հաշվարկով:

Մագիստրոսական թեզերի թեմաների ընտրությունը պայմանավորված է ժամանակի թելադրանքով և ոլորտում կամ կազմակերպությունում առկա հիմնախնդիրների կարևորու-

թյամբ ու դրանց լուծման առաջնահերթությամբ:

9. Կրթական ծրագրի շրջանակներում իրականացվող գիտաարտադրական պրակտիկան

«Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում» կրթական ծրագրի ուսանողները գիտաարտադրական պրակտիկա են անցնում ուսուցման 2-րդ կիսամյակում, 2 շաբաթ տևողությամբ:

Պրակտիկան անցկացվում է պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում (նախարարություններ, տարածքային կառավարման մարմիններ, համայնքապետարաններ) և ագրոբիզնեսի համակարգի ձեռնարկություններում՝ հետևյալ ուղղություններով.

- գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրություն՝ գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսություններ, կոոպերատիվներ, հասարակական կազմակերպություններ և այլն,
- գյուղատնտեսական արտադրանքի վերամշակում՝ մսամթերքի, կաթնամթերքի, պահածոների, չրերի և մրգային չիպսերի արտադրամասեր, գինու, կոնյակի և ոչ ոգելից խմիչքների արտադրությամբ զբաղվող կազմակերպություններ,
- ֆինանսական կառույցներ՝ բանկեր, փոխատվական կազմակերպություններ, ապահովագրական ընկերություններ և այլն,
- գյուղական տուրիզմ՝ ագրոտուրիզմ, էկոտուրիզմ, գաստրոբլեկեր և այլն,
- ագրոպարենային համակարգի մատակարարման, սպասարկման ձեռնարկություններ,
- բիզնես-խորհրդատվական, տեղեկատվական և ոլորտին աջակցող հասարակական կազմակերպություններ:

Պրակտիկան կազմակերպվում է նախօրոք կնքված, իրավական փաստաթուղթ հանդիսացող պայմանագրի հիման վրա:

10. Մասնագիտական գործունեության ոլորտը և ապագա կարիերայի հնարավորությունները

Շրջանավարտների զբաղվածության խնդրի լուծման և կարիերայի աճի նպատակով ՀԱԱՀ «Կարիերայի զարգացման և շարունակական կրթության» բաժնում հավաքագրվում է շրջանավարտների վերաբերյալ տեղեկատվություն: ԲՈՒՀ-շրջանավարտ կայուն հետադարձ կապը ուսանողներին և շրջանավարտներին հնարավորություն է ընձեռում արդյունավետ կերպով բացահայտել թափուր աշխատատեղերը ագրոպարենային համակարգի կազմակերպություններում և այլ կառույցներում: Հաշվի առնելով աշխատաշուկայի պահանջները՝ ՀԱԱՀ-ն կազմակերպում է տարաբնույթ միջոցառումներ (սեմինար-դասընթացներ, հանդիպումներ գործընկերների հետ, աշխատանքի տոնավաճառներ և այլն):

Ավարտելուց հետո մագիստրոսը կարող է աշխատել արտադրական, սպասարկող, մատակարարող, խորհրդատվական, տեղեկատվական բիզնես կազմակերպություններում և պետական կառավարման մարմիններում՝ ստանձնելով կանաչ տնտեսության մեթոդաբանության ներդրման աշխատանքը:

Ծրագիրը նախատեսված է բավարարելու հատկապես ազգային գործատուների պահանջները կանաչ տնտեսության ներդրման ուղղությամբ հետազոտական աշխատանքներ տանելու, կանաչ բիզնես մոդելներ փորձարկելու, պետական, համայնքային մարմինների կողմից մշակվող քաղաքականությանը մասնակելու ուղղությամբ:

Շրջանավարտները կարող են պահանջարկ վայելել յուրաքանչյուր կազմակերպությունում, որտեղ իրականացվում են գիտահետազոտական աշխատանքներ կանաչ տնտեսության ներդրման ուղղությամբ, մյուս կողմից այն գործատուների կողմից, ովքեր ցականում են իրենց կազմակերպությունը դարձնել ավելի «կանաչ»:

Տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները ևս առաջիկայում անհրաժեշտություն կունենան ունենալու կանաչ տնտեսության կառավարման մասնագետներ, քանի որ նրանք կլինեն կանաչ քաղաքականությունը առաջ մղողները մարզային

մակարդակում:

11. ՄԿԾ իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ռեսուրսներ

Կրթական ծրագիրը իրականացվում է Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանում՝ Ագրոբիզնեսի և տնտեսագիտության ֆակուլտետի և ամբիոնների շրջանակներում: Դասապրոցները կազմակերպվում է վերանորոգված, լուսավոր և համակարգչային տեխնիկայով հագեցված ուսումնական լսարաններում: ՀԱԱՀ Ագրոբիզնեսի և տնտեսագիտության ֆակուլտետում առկա է որոշակի փորձ, ստեղծված են բավարար պայմաններ համապատասխան որակավորում ունեցող մասնագետների պատրաստման համար:

ՀԱԱՀ գլխավոր և 2-րդ մասնաշենքերում գործում են լոֆտ ոճի բաց տարածքներ, որտեղ դասախոսներն ու ուսանողները կարող են կազմակերպել քննարկումներ, բանավեճեր, շնորհանդեսներ, իրականացնել թիմաստեղծ աշխատանքներ և տարաբնույթ այլ միջոցառումներ: Համալսարանն ունի գրադարան, որը պարբերաբար համալրվում է ժամանակակից գրականությամբ: Ուսանողների համար մասնագիտական գրականությունից օգտվելու գործընթացի պարզեցման նպատակով գործում է էլեկտրոնային գրադարան և moodle էլեկտրոնային հարթակ: Վերջինում ներբեռնվում են ուսանողներին անհրաժեշտ դասախոսության և գործնական պարապմունքների նյութերը, օգտակար հղումները և այլն:

Ուսանողների ընդհանուր և մասնագիտական կոմպետեցիաների ձևավորման նպատակով համալսարանում գործում են՝

- Ագրարային քաղաքականության և տնտեսագիտության հետազոտական կենտրոն,
- Ֆարմբոտ ռոբոտային համակարգով համալրված նորարարական ջերմատուն,
- Զրային և հողային ռեսուրսների կառավարման տեխնոլոգիական հետազոտական կենտրոն,
- Ոսկեհատ համայնքում նորարարական փորձացուցադրական տարածք (բանջարեղենի մշակման համար ոռոգման ջրավազան, կաթիլային ոռոգման համակարգ, կարկտապաշտպան ցանց),
- Ագրոճամբար (Աղավնաձորի «Զարթոնք» հանգստյան տան տարածքում),
- Կաթնամթերքի վարպետաց դպրոց Բալախովիտ ՈՒՓՏ-ում,
- Սննդամթերքի որակի հսկման ուսումնական գերժամանակակից լաբորատորիա,
- Հացի, հրուշակեղենի և շոկոլադագործության լաբորատորիա:

12. ՄԿԾ իրականացման համար պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմին ներկայացվող պահանջներ

«Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում» մասնագիտությամբ կրթական ծրագրում ներառված առարկաների դասավանդման գործընթացին պետք է ներգրավված լինի ՀԱԱՀ պրոֆեսորադասախոսական կազմն ամբողջությամբ՝ պրոֆեսորներ, դոցենտներ, դասախոսներ և ասիստենտներ: Այդ նպատակով սահմանվում են վերջիններիս ուսումնական, գիտահետազոտական և կազմակերպչական աշխատանքային պարտականությունների շրջանակները, մասնավորապես՝

- **ասիստենտ**՝ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքների (ռեկտորի կամ պրոռեկտորի համաձայնությամբ նաև դասախոսությունների վարում բակալավրի և/կամ մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերով), ուսանողների խորհրդատվությունների, քննությունների և ստուգարքների անցկացում, պրակտիկայի ղեկավարում, մասնակցություն ամբիոնի ուսումնամեթոդական աշխատանքներին, գիտահետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեության իրականացում,
- **դասախոս**՝ դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքների վարում բակալավրի պատրաստման կրթական ծրագրով (ռեկտորի կամ պրոռեկտորի համաձայնությամբ նաև դասախոսությունների վարում բակալավրի և/կամ մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերով), քննությունների և ստուգարքների, ուսանողների խորհրդատվությունների անցկացում, պրակտիկաների ղեկավարում, մագիստրոսական թեզերի ղեկավարում, մասնակցություն ամբիոնի ուսումնամեթոդական աշխա-

տանքներին, գիտահետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեության իրականացում,

- **դոցենտ՝** դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքների վարում բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերով, ասպիրանտների և հայցորդների ատենախոսությունների ղեկավարում, մագիստրոսական թեզերի, պրակտիկաների, մագիստրոսական թեզերի ղեկավարում, քննությունների և ստուգարքների, ուսանողների խորհրդատվությունների անցկացում, մասնակցություն ամբիոնի ուսումնամեթոդական աշխատանքներին, գիտահետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեության իրականացում:
- **պրոֆեսոր՝** դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքների վարում բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերով, ասպիրանտների և հայցորդների ատենախոսությունների ղեկավարում, մագիստրոսական թեզերի, պրակտիկաների, մագիստրոսական թեզերի ղեկավարում, գիտական (գիտամեթոդական) սեմինարների վարում, քննությունների և ստուգարքների, ուսանողների խորհրդատվությունների անցկացում, մասնակցություն գիտական աստիճաններ շնորհող խորհուրդների, հանձնախմբերի աշխատանքներին, ամբիոնի ուսումնամեթոդական աշխատանքներին, գիտահետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեության իրականացում:

Հիմք ընդունելով ՀԱԱՀ ՊԴ կազմի ձևավորման կանոնակարգը, ՄԿԾ-ում ներառված մասնագիտական և ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ դասավանդող Ագրոքիզնեսի և տնտեսագիտության ֆակուլտետի ամբիոնների ՊԴ կազմի և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի արդյունավետ կառուցվածքը սահմանվում է՝

- պրոֆեսորներ և դոցենտներ՝ 35 %,
- ամբիոնում պաշտոն զբաղեցնողներ՝ 10 %,
- դասախոսներ և ասիստենտներ՝ 25 %,
- ոլորտային պրակտիկ փորձ ունեցող դասավանդողներ՝ 20 %,
- ուսումնաօժանդակ անձնակազմ՝ 10 %:

Ամբիոններում ապահովել նաև գործընկեր արտասահմանյան համալսարանների դասախոսների ներգրավվածությունը դասավանդման գործընթացում:

Պրոֆեսորադասախոսական կազմի և դասավանդողների մոտ մասնագիտական առանցքային կոնպետենցիաների, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և օտար լեզուների կարողությունների կատարելագործման նպատակով սահմանվում է նվազագույնը 80 ժամ վերապատրաստումների ծրագիր երկու ուսումնական տարվա կտրվածքով:

ՄԿԾ պատասխանատու/-ներ	Ա. Հարությունյան
Ֆակուլտետի ղեկան	Հ. Հովհաննիսյան
Ամբիոնի վարիչ	Ա. Հարությունյան

Մասնագիտության կրթական ծրագրի բաղադրիչների և
շրջանավարտի կոմպետենցիաների համապատասխանության կառուցվածքային մատրից

Առարկայի անվանումը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունները													
	ԸԿ 1	ԸԿ 2	ԸԿ 3	ԸԿ 4	ԸԿ 5	ԸԿ 6	ԸԿ 7	ՄԿ 1	ՄԿ 2	ՄԿ 3	ՄԿ 4	ՄԿ 5	ՄԿ 6	ՄԿ 7
1. Գիտական հետազոտության մեթոդաբանություն	✓		✓	✓									✓	✓
2. Կանաչ քաղաքականություն և կայուն զարգացման ռազմավարական կառավարում		✓	✓	✓						✓				✓
3. Կանաչ ֆինանսների ռազմավարական կառավարում						✓			✓					✓
4. Բնօգտագործման ռազմավարական կառավարում					✓		✓	✓	✓	✓				
5. Էկոնոմետրիկ մոդելները և մեթոդները կանաչ տնտեսությունում	✓			✓			✓						✓	
6. Նորարարությունների կառավարումը կանաչ բիզնեսում					✓		✓			✓				✓
7. Հետազոտական մեթոդները կանաչ բիզնեսում	✓		✓	✓									✓	
8. Կանաչ գյուղատնտեսություն և գյուղական զարգացման ռազմավարական կառավարում		✓		✓		✓			✓	✓		✓		
9. Շրջանաձև տնտեսություն							✓					✓	✓	✓
10. Նախագծերի կառավարումը կանաչ տնտեսության մեջ	✓	✓		✓	✓	✓							✓	
11. Օրգանական գյուղատնտեսության ռազմավարական կառավարում	✓	✓		✓	✓				✓	✓		✓		
12. Կանաչ ապրանքների և ծառայությունների մարքեթինգ		✓			✓		✓	✓			✓			✓
13. Կայուն ջրային ռեսուրսներ			✓					✓	✓		✓	✓	✓	

14. Կանաչ գրուաշրջության ռազմակարական կառավարում				✓		✓								✓		✓	
15. Ռիսկերի կառավարումը կանաչ տնտեսության մեջ			✓	✓			✓									✓	
16. Կանաչ կազմակերպությունների ռազմակարական կառավարում	✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	
17. Կառավարչական մտածողության և դրոշմների ընդունման հստակություններ	✓	✓		✓	✓		✓		✓		✓		✓	✓	✓		
18. Կանաչ տեխնոլոգիաներ և վերափոխման ինքնագիտ		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓					✓
19. Կլիմայի փոփոխությունը և բիզնես ռազմակարությունները		✓	✓		✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓		
20. Կանաչ բիզնեսի էթիկա	✓	✓	✓	✓		✓							✓			✓	
21. Կենսաբազմազանության պահպանում		✓	✓			✓							✓			✓	

Կրթական ծրագիր՝ „Green Economy and Digital Innovation“ Կանաչ տնտեսություն և թվային նորարարություն Տրվող կոչումը՝ Բիզնես վարչարարության մագիստրոս 90 կրեդիտ 72 կրեդիտ առարկաներից 18 կրեդիտ մագիստրոսական թեզ https://mediapool.hm.edu/media/fk10/fk10lokal/alte_website_1/04_studienangebot/03_masterstudiengnge/10_mba_green_economy/09_mba/studiplan_6/StudyPlan_MBA_GEDI_27062023_eng.pdf Ուսումնառության վերջնադրույնները. տրամադրել կարողություններ, գիտելիքներ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական և կառավարչական մար- տահրավերներին դիմակայելու համար՝ բոլոր ոլորտներում և բիզնեսներում: Հիմնական նպատակն է մագիստրոսանուն- րին հնարավորություն ընձեռել ինքնուրույն կիրառել գիտական գիտելիքներն ու մեթոդ- ները կանաչ տնտեսության և թվային նորա- րարության միջոցից/վայինար ոլորտում: Ի լրումն բիզնեսի համատեքստում անհրա- ժեշտ գիտելիքների, մագիստրոսական ծրա- գիրը խթանում է հմտություններ, որոնք			
Առաջին տարի			
Աշուն	Կրեդիտ	Գարուն	Կրեդիտ
Կանաչ և թվային տնտեսության ապագան	6	Թվային կանաչ ձեռնարկության բիզնես մոդելներ	6
Թվային գործընթացների ինտելիցիան կանաչ բիզնեսում	6	Տվյալաբեռն թվային փոխակերպումը կանաչ բիզնեսում	6
Այլ նախագծերի կառավարումը թվային կանաչ բիզնեսում	6	Նորարարական կարողություններ և նախագծային մոնիթորինգի հմտություններ	6
Երկրորդ տարի			
Աշուն	Կրեդիտ	Գարուն	Կրեդիտ
Նորամուծական ֆինանսներ և կանաչ վենչուրային կապիտալ	6	Հետազոտական ուսումնասիրություն. Ապագայի կանխատեսում և թվային նորարարություն	6
Կանաչ ապրանքների և ծառայությունների մարքեթինգ և վաճառքի ռազմավարություններ	6	Նախագծի ուսումնա-սիրություն. թվային բիզնեսի նախագծում կանաչ շուկայի համար	6
Կանաչ կազմակերպություն-ների կառավարում. առաջնորդում, մշակույթ և ռազմավարություն	6	Կանաչ բիզնես և տեղեկատվական իրավունք	6

1. Մյունխենի կիրառական գիտությունների համալսարան
 Munich University of Applied Sciences

	վերաբերում են խորհրդատվական և սոցիալական աջակցությանը, հաղորդակցման հմտություններին, նախագծերի կառավարմանը և համագործակցային միջնշակության թիմային աշխատանքին: Մագիստրանտին հնարավորություն է տրվում ինքնուրույն մշակել մեթոդներ, որոնք գործնականում օգտակար են և հիմնված են տնտեսագիտության վրա: Ուստի հատուկ շեշտադրում է արվում նախագծի և կոնկրետ դեպքերի ինտեգրման ուսումնասիրությունների վրա միտված թիմային աշխատանքին: Ծրագրի հաջող ավարտը կարող է հիմք հանդիսանալ նաև հետագա ակադեմիական դրակավորման համար:																																											
2. Ֆերերայի համալսարան University of Ferrara	Կրթական ծրագիր՝ „Green Economy and Sustainable Transitions“ Կանաչ տնտեսություն և կայուն փոխակերպում Տրվող կոչումը՝ Կայուն տնտեսության և կայունության մագիստրոս 120 կրեդիտ Իտալիա https://www.mastersportal.com/studies/456353/green-economy-and-sustainable-transitions.html#content:contents https://tiche-academy.eu/wp-content/uploads/2024/03/TICHE-DEGREE.pdf																																											
<table><tr><th colspan="5">Առաջին տարի</th></tr><tr><th>Աշուն</th><th>Կրեդիտ</th><th>Գարուն</th><th>Կրեդիտ</th><th></th></tr><tr><td>Ռազմավարական վերահսկողություն և արդյունավետության կառավարում</td><td>9</td><td>Էկոնոմետրիկ մեթոդներ և մոդելներ</td><td>7</td><td></td></tr><tr><td>ՓՄՁ-ների կառավարում և հաշվարում</td><td>9</td><td>Ընկերության և շուկաների տեսություն</td><td>9</td><td></td></tr><tr><td>Քանակական մեթոդներ տնտեսագիտության և բիզնեսի համար</td><td>8</td><td>Արդյունաբերական քաղաքականություն և կայունություն</td><td>9</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td>Կազմակերպչական վարքագիծ և մարդկային ռեսուրսների կառավարում</td><td>8</td><td></td></tr><tr><td colspan="5">Կամընլադային առարկաներ (պետք է ընտրել մեկ առարկա՝ 4 կրեդիտայիններից և երկու առարկա՝ 7 կրեդիտայիններից)</td></tr><tr><td>Փորձուսուցում</td><td>4</td><td>Քաղաքականության</td><td>7</td><td></td></tr></table>					Առաջին տարի					Աշուն	Կրեդիտ	Գարուն	Կրեդիտ		Ռազմավարական վերահսկողություն և արդյունավետության կառավարում	9	Էկոնոմետրիկ մեթոդներ և մոդելներ	7		ՓՄՁ-ների կառավարում և հաշվարում	9	Ընկերության և շուկաների տեսություն	9		Քանակական մեթոդներ տնտեսագիտության և բիզնեսի համար	8	Արդյունաբերական քաղաքականություն և կայունություն	9				Կազմակերպչական վարքագիծ և մարդկային ռեսուրսների կառավարում	8		Կամընլադային առարկաներ (պետք է ընտրել մեկ առարկա՝ 4 կրեդիտայիններից և երկու առարկա՝ 7 կրեդիտայիններից)					Փորձուսուցում	4	Քաղաքականության	7	
Առաջին տարի																																												
Աշուն	Կրեդիտ	Գարուն	Կրեդիտ																																									
Ռազմավարական վերահսկողություն և արդյունավետության կառավարում	9	Էկոնոմետրիկ մեթոդներ և մոդելներ	7																																									
ՓՄՁ-ների կառավարում և հաշվարում	9	Ընկերության և շուկաների տեսություն	9																																									
Քանակական մեթոդներ տնտեսագիտության և բիզնեսի համար	8	Արդյունաբերական քաղաքականություն և կայունություն	9																																									
		Կազմակերպչական վարքագիծ և մարդկային ռեսուրսների կառավարում	8																																									
Կամընլադային առարկաներ (պետք է ընտրել մեկ առարկա՝ 4 կրեդիտայիններից և երկու առարկա՝ 7 կրեդիտայիններից)																																												
Փորձուսուցում	4	Քաղաքականության	7																																									

3. Լոնդոնի 3. Քսենոֆոնի քոլեջ, Բիզնեսի և կառավարման դպրոց
Xenophon College London School of Business and Management

Կրթական ծրագիր՝ MSc Green Economy, Sustainability and Climate Change Management Կանաչ տնտեսություն, կայունություն և կլիմայական փոփոխությունների կառավարում Տրվող կոչումը՝ գիտության մագիստրոս 180 կրեդիտ Տևողությունը՝ 1 տարի Միացյալ Թագավորություն https://xcl.ac.uk/msc-green-economy-sustainability-and-climate-change-management-content https://content.app-sources.com/s/3905774619761167/uploads/Brochure_2024/MSc_Green_Management-0776073.pdf Ուսումնառության վերջնաբերությունները. Ցուցադրել համապատասխան տեսությունների, հասկացությունների և սկզբունքների քննարարական ըմբռնումը, որոնք վերաբերում են կայունության կառավարմանը և կանաչ տնտեսության զարգացմանը, ներառյալ դրա կիրառությունները: Գնահատել անհատի և կազմակերպությունների դերը կլիմայի փոփոխության, կանաչ տնտեսության և կայունության հետ կապված խնդիրների ուսումնասիրման և ըմբռնման գործում: Քննարկատորեն գնահատել և կիրառել գիտելիքներն ու հմտությունները կայունության, կանաչ տնտեսության և կլիմայի փոփոխության																			
Առաջին տարի <table> <tr> <td>Կանաչ տնտեսություն և կայունություն</td><td>Կրեդիտ 30</td></tr> <tr> <td>Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը և ածխածնային հետքը մենեջերների համար</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Կլիմայի փոփոխության և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գիտություն</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Ձեռներեցություն հանդիսանում է կայունության</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Նոր առաջնությունների ուժեր, իրազեկվածություն և սոցիալական պատասխանատվություն</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Ռիսկերի կառավարում և էթիկական մոտեցումներ</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Մաքուր տեխնոլոգիաներ և ստորոտայիններ</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Այլընտրանքային էներգիայով տրանսպորտային, ավիատրիեզերական տրոփիզմի և ավտոմատացման ապագայի մարտահրավերները</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Կայունության նախագիծ</td><td>30</td></tr> </table>		Կանաչ տնտեսություն և կայունություն	Կրեդիտ 30	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը և ածխածնային հետքը մենեջերների համար	15	Կլիմայի փոփոխության և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գիտություն	15	Ձեռներեցություն հանդիսանում է կայունության	30	Նոր առաջնությունների ուժեր, իրազեկվածություն և սոցիալական պատասխանատվություն	15	Ռիսկերի կառավարում և էթիկական մոտեցումներ	15	Մաքուր տեխնոլոգիաներ և ստորոտայիններ	15	Այլընտրանքային էներգիայով տրանսպորտային, ավիատրիեզերական տրոփիզմի և ավտոմատացման ապագայի մարտահրավերները	15	Կայունության նախագիծ	30
Կանաչ տնտեսություն և կայունություն	Կրեդիտ 30																		
Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը և ածխածնային հետքը մենեջերների համար	15																		
Կլիմայի փոփոխության և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գիտություն	15																		
Ձեռներեցություն հանդիսանում է կայունության	30																		
Նոր առաջնությունների ուժեր, իրազեկվածություն և սոցիալական պատասխանատվություն	15																		
Ռիսկերի կառավարում և էթիկական մոտեցումներ	15																		
Մաքուր տեխնոլոգիաներ և ստորոտայիններ	15																		
Այլընտրանքային էներգիայով տրանսպորտային, ավիատրիեզերական տրոփիզմի և ավտոմատացման ապագայի մարտահրավերները	15																		
Կայունության նախագիծ	30																		

4. Սասեքսի համալսարան University of Sussex	թյան խնդիրների գործնական լուծումների մշակման և իրականացման գործում: Ճանաչել և գործել ըստ էթիկական լուծումների համաշխարհային հասարակությանը օգուտ բերելու նպատակով՝ առաջնորդության և ռազմավարական որոշումների կայացման միջոցով: Ստեղծել պայմաններ կառուցվածքային փոփոխությունների համար, լինի դա նվազագույն, անհատական, կազմակերպչական կամ հասարակական մակարդակով: Քննել բիզնեսի և տնտեսագիտության դերը և կապը բնապահպանական և զարգացման մարտահրավերների հետ մի շարք դիմելի, տեխնոլոգիական նորարարությունների, ներդրումային հնարավորությունների և քաղաքականության արձագանքների համար: Ցուցաբերել հետագա ուսուցման ներուժ և դրական վերաբերմունք ուղիղներին ոգեշնչելու նկատմամբ՝ կլիմայի փոփոխության հետ կապված խնդիրների պատճառով: Քննարկատարաբար գնահատել կանաչ կառավարման և կայունության նկատմամբ միջառարկայական մոտեցման կարևորությունը՝ իրական կյանքի սցենարների և դեպքերի ուսումնասիրության միջոցով՝ բազմամշակութային մոտեցման համար:													
Կրթական ծրագիր՝ “MSc in Sustainable Development (Green Economy)” Կայունության զարգացում (Կանաչ տնտեսություն) Տրվող կոչումը՝ գիտության մագիստրոս	<table><tr><th colspan="4">Առաջին տարի</th></tr><tr><th>Աշուն</th><th>Կրեդիտ</th><th>Գալուտն</th><th>Կրեդիտ</th></tr><tr><td>Նորարարություններ և տնտեսական զարգացում</td><td></td><td>Գիտության, տեխնոլոգիաների և նորարարության ուսումնասիրությունների</td><td></td></tr></table>	Առաջին տարի				Աշուն	Կրեդիտ	Գալուտն	Կրեդիտ	Նորարարություններ և տնտեսական զարգացում		Գիտության, տեխնոլոգիաների և նորարարության ուսումնասիրությունների		
Առաջին տարի														
Աշուն	Կրեդիտ	Գալուտն	Կրեդիտ											
Նորարարություններ և տնտեսական զարգացում		Գիտության, տեխնոլոգիաների և նորարարության ուսումնասիրությունների												

180 կերպիտ Տևողությունը՝ 1 տարի https://www.sussex.ac.uk/study/masters/courses/sustainable-development-msc#pt Ուսումնառության վերջնադրույունքները. Կայուն զարգացման տեսությունների, քաղաքականությունների և պրակտիկաների ըմբռնում: Քննարարական մտածողություն, վերլուծական հմտություններ, միջդիսցիպլինար խնդիրների լուծում:	Քաղաքականության մշակում և քաղաքականության վերլուծություն Կայուն զրգացում. քաղաքականությունը և քաղաքականությունը Sustainable Development: Politics and Policies		Կամընտրային առարկաներ Գիտության և տեխնոլոգիայի ժողովրդավարացում		հետանկարներ, մեթոդներ և հմտություններ - Ապագադրությացում, կայունություն - Էներգիա և զարգացում - Էներգետիկ քաղաքականություն և կայունություն - Էներգետիկ անցումների կառավարում - Արդյունաբերական և նորարարական քաղաքականություն - Նորարարություն կայունության համար - Ներածություն քանակական հետազոտություններին - Ցանցային վերլուծություն և ինֆորմացիկա - Քանակական մեթոդներ գիտության, տեխնոլոգիաների և նորարարական ուսումնասիրությունների համար - Նորարարության վերանայում - Կոփոխվող աշխարհների համար - Ներառման համար տրանսֆորմատիվ նորարարական քաղաքականություն
--	---	--	---	--	---

	Գիտություն, տեխնոլոգիա և նորարարություններ. Չուկաներ, ընկերություններ և քաղաքականություն		
5. Տոկիոյի համալսարան University of Tokyo	Կրթական ծրագիր՝ Graduate Program in Sustainability Science Կայունության գիտություն Տրվող կոչումը՝ Կայունության գիտության մագիստրոս Տևողություն՝ 2 տարի https://www.sustainability.k.u-tokyo.ac.jp/en/	Պատրաստի առարկաներ - Կայունության գիտություն - Պրակտիկ դասընթաց - Մագիստրոսական թեզի դասընթացներ Կամընտրային առարկաներ - Ինտեգրացված շրջակա միջավայրի ուսուցում - Միջոցառումներ հետազոտական մեթոդներ - Շրջակա միջավայրի քաղաքականություն և կառավարում - Քաղաքային կայունություն	
	Ուսումնառության վերջնարդյունքները. Վերլուծական և խնդիրների լուծման հմտություններ՝ միջոցառումներ մոտեցումների կիրառմամբ: Ընդհանրական տեսանկյուն՝ քննարկողական մտածողություն, թիմային աշխատանք:		

6. Կոլումբիա համալսարան Columbia University	Կղթական ծրագիր՝ „MPA in Environmental Science and Policy Հանրային կառավարման մագիստրոս Շրջակա միջավայրի գիտության և քաղաքականության ոլորությամբ Տրվող կոչումը՝ հանրային կառավարման մագիստրոս 1 տարի 54 կրեդիտ https://www.mpaenvironment.ei.columbia.edu/	Ուսումնառության վերջնադրույնքները. Շրջակա միջավայրի գիտության և հանրային քաղաքականության համապարփակ ըմբռնում: վերլուծական, կառավարման և խնդիրների լուծման հմտություններ կայունության ոլորտում:			
		Կայունության կառավարում - Երկրային համակարգեր և շրջակա միջավայրի քաղաքականություն, - Քաղաքականություն և կառավարում - Կլիմայի փոփոխության քաղաքականության - Էներգետիկ քաղաքականություն			
		Կամընստրային առարկաներ			
		Առաջին տարի			
7. Հարավարևելյան եվրոպական համալսարան, Մակեդոնիա South East European University	Կղթական ծրագիր՝ „Green Economy and Sustainable Development“ Կայուն տնտեսություն և կայուն զարգացում՝ Տրվող կոչումը՝ տնտեսագիտության մագիստրոս 120 կրեդիտ 2 տարի	Աշուն			
		Կրեդիտ	Գարուն	Կրեդիտ	
		Շրջակա միջավայր, կլիմայի փոփոխություն և կայուն զարգացում - ներածություն, միջազգային, եվրոպական և ազգային համատեքստ	6	Էկոնոմետրիկա	6
		Կայուն զարգացման տնտեսագիտություն	3	Քաղաքաշինություն II	3

https://www.seeu.edu.mk/en/faculties/be/be-study-programmes?id=246 Ուսումնասիրության վերջնադրոյունքները. Ժամանակակից տնտեսության մասնագիտացված ոլորտներում, ինչպիսիք են՝ էներգետիկան, տնտեսագիտությունը և շրջակա միջավայրը, հետագա հետազոտությունների համար պատասխանատվություն ստանձնելու ունակություն: Հետագա մասնագիտական զարգացման և վերապատրաստման համար պատասխանատվություն առանձնելու ունակություն: Կարողություն քննարկատարար, անկախ և ատեղծագործաբար լուծելու ինքնատիպության խնդիրները նոր կամ անծանոթ միջավայրերում առանց նախորդ արդյունաբերական փորձի: Էներգետիկայի, տնտեսության և կայուն զարգացման ոլորտում անկախ հետազոտությունների պլանավորում, կառավարում և գնահատում և դրանց վերլուծություն, ինչպես նաև համապատասխան գործիքների կիրառում փորձարկման, մոդելավորման և իրականացման համար: Ստեղծագործականություն և ինքնատիպություն գիտելիքները մեկնաբանելիս՝ էներգետիկայի կառավարման, տնտեսության և կայուն զարգացման նպատակներին վերաբերող խնդիրները լուծելու համար:			
Քաղաքաշինություն I	3	Տնտեսական տեսություն և սակագնային հարցեր	3
Բիզնեսի վերլուծություն և մոդելավորում	6	Շրջանաձև տնտեսություն, կայուն արտադրություն և սպառում	6
Ընդլայնված ընդհանուր ընտրովի դասընթաց	6	Ընդլայնված ընդհանուր ընտրովի դասընթաց	6
Մասնագիտական ընտրովի դասընթաց	6	Մասնագիտական ընտրովի դասընթաց	6
Երկրորդ տարի			
Աշուն	Կրեդիտ	Գարուն	Կրեդիտ
Հետազոտության մեթոդաբանություն	6	Մազխատրոսական թեզի պաշտպանություն	
Նախագծերի կառավարում	6		
Էներգետիկայի ֆինանսավորում և ինստիտուտներ	6		
Շրջակա միջավայր, կլիմայի փոփոխություն և կայուն զարգացում - կայունության գնահատման գործիքներ	6		
Մասնագիտական ընտրովի դասընթաց	6		

		Ինտեգրել շուկայի, պետության և քաղաքացիական հասարակության ընթերցումը և հասկանալ, թե ինչպես են նրանք դիրքավորվում էներգետիկայի, տնտեսագիտության և կայուն զարգացման տեսության և պրակտիկայի մեջ:																																																
8. Բրեշիայի համալսարան, Իտալիա University of Brescia	Կրթական ծրագիր՝ «Green Economy and Sustainability» Կայուն տնտեսություն և կայունության Տրվող կոչումը՝ գիտության մագիստրոս 2 տարի https://www.seeu.edu.mk/en/faculties/be/be-study-programmes?id=246 Ուսումնառության վերջնադրույնքները. «Կանաչ տնտեսություն և կայունություն» մագիստրոսական ծրագիրը պատրաստում է ուսանողներին արագ փոփոխվող տնտեսական լանդշաֆտի մարտահրավերներին դիմակայելուն: Այս դասընթացը կենտրոնանում է բարձրարժեք, շրջակա միջավայրի և սոցիալական առումով պատասխանատու ապրանքների և ծառայությունների մշակման վրա: Շրջանավարտները պատրաստ կլինեն կրթությունից սոցիալական պատասխանատվության (ԿՍՊ) և կայունության տարբեր ոլորտներում, ներառյալ բիզնես խորհրդատվությունը, սննդի մատակարարման շղթաները, հանրային կոմունալ ծառայությունները և գնումաշրջությունը:	<table> <tr> <td colspan="3">Առաջին տարի</td></tr> <tr> <td>Գործարար պայմանագրային իրավունք</td><td></td><td>6</td></tr> <tr> <td>Գործարարության պատմություն</td><td></td><td>9</td></tr> <tr> <td>Կրթությունից սոցիալական պատասխանատվություն և կայունություն</td><td></td><td>9</td></tr> <tr> <td>Շրջակա միջավայրի տնտեսագիտություն</td><td></td><td>9</td></tr> <tr> <td>Ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծություն</td><td></td><td>9</td></tr> <tr> <td>Կազմակերպչական վարքագիծ</td><td></td><td>6</td></tr> <tr> <td>Ազատ ընտրության (ըստ ցանկության) դասընթացներ</td><td></td><td>12</td></tr> <tr> <td colspan="3">Երկրորդ տարի</td></tr> <tr> <td>Ֆինանսական կառավարում</td><td></td><td>6</td></tr> <tr> <td>Լոգիստիկայի կառավարում</td><td></td><td>12</td></tr> <tr> <td>Մարքեթինգ՝ առաջարկ</td><td></td><td>6</td></tr> <tr> <td>Շրջակա միջավայրի կայունության մեթոդներ և մոդելներ</td><td></td><td>9</td></tr> <tr> <td>Ռեսուրսների և էներգիայի տնտեսագիտություն</td><td></td><td>9</td></tr> <tr> <td>Լաբորատորիա</td><td></td><td>2</td></tr> <tr> <td>Մագիստրոսական թեզ</td><td></td><td>16</td></tr> </table>	Առաջին տարի			Գործարար պայմանագրային իրավունք		6	Գործարարության պատմություն		9	Կրթությունից սոցիալական պատասխանատվություն և կայունություն		9	Շրջակա միջավայրի տնտեսագիտություն		9	Ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծություն		9	Կազմակերպչական վարքագիծ		6	Ազատ ընտրության (ըստ ցանկության) դասընթացներ		12	Երկրորդ տարի			Ֆինանսական կառավարում		6	Լոգիստիկայի կառավարում		12	Մարքեթինգ՝ առաջարկ		6	Շրջակա միջավայրի կայունության մեթոդներ և մոդելներ		9	Ռեսուրսների և էներգիայի տնտեսագիտություն		9	Լաբորատորիա		2	Մագիստրոսական թեզ		16
Առաջին տարի																																																		
Գործարար պայմանագրային իրավունք		6																																																
Գործարարության պատմություն		9																																																
Կրթությունից սոցիալական պատասխանատվություն և կայունություն		9																																																
Շրջակա միջավայրի տնտեսագիտություն		9																																																
Ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծություն		9																																																
Կազմակերպչական վարքագիծ		6																																																
Ազատ ընտրության (ըստ ցանկության) դասընթացներ		12																																																
Երկրորդ տարի																																																		
Ֆինանսական կառավարում		6																																																
Լոգիստիկայի կառավարում		12																																																
Մարքեթինգ՝ առաջարկ		6																																																
Շրջակա միջավայրի կայունության մեթոդներ և մոդելներ		9																																																
Ռեսուրսների և էներգիայի տնտեսագիտություն		9																																																
Լաբորատորիա		2																																																
Մագիստրոսական թեզ		16																																																

9. Գրոնինգենի համալսարան University of Groningen	Կրթական ծրագիր՝ MSc in Sustainable Entrepreneurship Կայուն ձեռնարկություն Տրվող կրթումը՝ գիտության մագիստրոս 60 կիեդիտ 1 տարի https://www.educations.com/institutions/university-of-groningen/m-sc-in-sustainable-entrepreneurship?redirectSource=masterstudies Ուսումնառության վերջնապարզությունները. Շրջանակարտները կարող են կարիերա սկսել կայուն բիզնեսի զարգացման, կորպորատիվ սոցիալական պատասխանատվության, սոցիալական ձեռնարկության կամ խորհրդատվական պաշտոնների ոլորտներում: Հնարավոր գործատուների թվում են ստարտապիները, ոչ առևտրային կազմակերպությունները և խոշոր կորպորացիաները, որոնք ձգտում են բարելավել իրենց կայուն զարգացման գործելակերպը:	Առաջին տարի	
		Կայուն ձեռնարկության հիմունքներ. Հիմնական հասկացությունների և գործելակերպերի ներածություն	
		Կայուն ձեռնարկության ռազմավարություն և բիզնես մոդելներ	
		Կայուն առաջնորդություն	
		Կայուն ձեռնարկության համատեքստեր և էկոհամակարգեր	
		Կայուն ցանցեր և մատակարարման շղթաներ	
		Կազմակերպությունների կայուն կատարողականի չափում	
		Հանրային քաղաքականություն	
		Հետազոտության մեթոդներ	
		Որակական նախագիծ	
10. ESDES Lyon Business School	Կրթական ծրագիր՝ „MSc Circular Economy and Sustainable Innovation“ Շրջանաձև տնտեսություն և կայուն նորարարություն https://www.educations.com/institutions/esdes-lyon-business-school/m-sc-circular-economy-and-sustainable-innovation?redirectSource=masterstudies	Բլոկ 1. Շրջանաձև տնտեսություն և փոխակերպում Ռազմավարական պատրուշում	
		Գծայինից դեպի շրջանաձև տնտեսություն	
		Արժեքի շղթայի կառավարում	
		Էկո նորարարություն և դիզայն մտածողություն	
		Շրջանաձև տնտեսության իրավական միջավայր	
		Բլոկ 2. Կայուն բիզնես մոդելներ	
		Կայուն բիզնես մոդելներ	
		Ֆինանսավորման նորարարություն	
		Ռազմավարությունից դեպի գործողությունների ծրագրեր	

	Ուսումնառության վերջնաբաժանումները. Զարգացնել հմտություններ և հատուկ կարողություններ՝ կարիերայի հնարավորություններում պահանջվող գործունեությունը կառավարելու համար: Գործարար մոդելի, զարգացման ծրագրի և կորպորատիվ մշակույթի մշակում՝ հաշվի առնելով շրջանաձև տնտեսության անցումը: Մասնագիտություն ծառայությունների և ապրանքների ինտեգրված և նորարարական լուծումների մշակմանը՝ ընտրված շահառուների (ներառյալ հաճախորդների) համար՝ հարմարեցնելով նյութական ռեսուրսները և զարգացնելով ընկերության ոչ նյութական ռեսուրսները (աշխատակիցների հմտություններ, վստահություն, աշխատանքային առողջություն, կազմակերպչական համապատասխանություն): Արտադրանքի/ծառայության արժեքային շղթայի դերակատարների միջև համագործակցության զարգացում ընկերության նախագծի շուրջ, այդ թվում՝ աշխատակիցների և շահագրգիռ կողմերի, այդ թվում՝ ընկերության հաճախորդների համար վերապատրաստման միջոցով: Բոլոր գործառնությունները ներառող ամբողջական ներքին և/կամ արտաքին նախագծային թիմի ղեկավարում՝ շրջանաձև տնտեսության վրա հիմնված առաջարկ մշակելու համար: Մասնագիտություն բոլոր շահագրգիռ կողմերի (ներքին և արտաքին) համար արժեքի ստեղծմանը: Աշխատակիցների վերաբերմունքի փոփո-	- Կայունության վերահսկողություն և կառավարում - Ինսյուրական նորարարություն - Առաջնորդության հմտություններ - Թափոնների կառավարում - Պատասխանատու կառավարում Բլոկ 3. Իրադարձությունների հասարակական և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում - Կայունության ցուցանիշներ - Կանաչ ֆինանսներ - Առողջի տեխնիկա - Շրջանաձև տնտեսության պրակտիկայի ներդրում - Նիսար գործընթացների բարելավում Բլոկ 4. Փոփոխությունների կառավարման ուսուցում - Փոփոխությունների կառավարում և կայունության համար ուսուցում - Շրջանաձև տնտեսության շահագրգիռ կողմեր - Նախագծի կառավարում - Հարողակցության պլան - Իրավիճակային կատարողական և կրեկտիվ կառավարում - Ռիսկի կառավարում
--	--	---

		խողովան նախաձեռնում և աջակցություն՝ նոր սնդեմ ալեմի լավ հրականացնելու համար (անցում պատճառահետևանքային մեթոդից դեպի արդյունավետ մեթոդ):	
--	--	--	--

Գիտաարտադրական պրակտիկայի ծրագիր

1. Պրակտիկայի ընդհանուր բնութագիրը

Մագիստրական, համաձայն մագիստրատուրայի «Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում» կրթական ծրագրի, կազմակերպությունում անցնում է գիտաարտադրական պրակտիկա, որի ընթացքում նրան հնարավորություն է ընձեռվում տեսնել ու մասնակից լինել բիզնես գործընթացներին, կիրառել ու ամրապնդել տեսական ու մասնագիտական գիտելիքները և կարողությունները:

Պրակտիկաների համար կազմակերպությունը տվյալ ժամանակահատվածում հանդիսանում է աշխատակալի, ուստի շատ կարևոր է հաղորդակից լինել կառավարման ոլորտային առանձնահատկություններին և ձեռք բերել աշխատանքային փորձ:

1. «Գիտաարտադրական պրակտիկայի կազմակերպման և անցկացման կանոնակարգ» հաստատված ՀԱԱՀ գիտական խորհրդում:

2. Ուղեցույց «Գիտաարտադրական պրակտիկայի կազմակերպման և անցկացման կանոնակարգ»:

2. Պրակտիկայի նպատակը և խնդիրները**2.1. Պրակտիկայի նպատակը/ները՝**

- Ուսումնական պլանում ներառված ընդհանուր և մասնագիտական առարկաների դասընթացների յուրացումից ստացված գիտելիքների և կարողությունների կիրառում,

- տեսական գիտելիքները գործնականում օգտագործման հնարավորություն և աշխատանքային փորձի ձեռքբերում,

- կազմակերպության արտադրատնտեսական և ֆինանսական նյութերի հավաք, վերլուծություն և ամփոփում, որոնք անհրաժեշտ կլինեն մագիստրոսական թեզը աշխատանքը շարադրելու համար:

2.2. Պրակտիկայի խնդիրները՝

- գործնականում ուսումնասիրել կանաչ տնտեսության համակարգում ներառված ձեռնարկության, գյուղացիական տնտեսությունների և պրակտիկայի անցկացման օբյեկտ հանդիսացող այլ կառույցների ու ստորաբաժանումների գործունեությունը՝ իրական կարգավիճակը, կառուցվածքը, բիզնեսի կառավարման կիրառվող մեթոդները,

- ստեղծել պայմաններ մասնակցելու կազմակերպության, նրա ստորաբաժանումների տնտեսագիտական և գործարար միջավայրի վերլուծության, կանաչ դիմելի գնահատման, ինչպես նաև կանխատեսումային բնույթի աշխատանքներին,

- նպաստել կանաչ տնտեսության կառավարման գործառնությունների շուրջ մագիստրոսանունների գործնական հմտությունների ձեռքբերմանը,
- աջակցել պրակտիկայի միջանկյալ և վերջնական հաշվետվությունների շարադրման, մագիստրոսական թեզի աշխատանքների կատարման համար արտադրական, ծառայությունների մատուցման, տնտեսական, ֆինանսական ցուցանիշների և նյութերի հավաքագրմանը:

3. Գիտաարտադրական պրակտիկայի կրթական վերջնադրյունքները

Ակնկալվում է, որ պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը՝

- կտիրապետի կայունության չափման և գնահատման որակական և քանակական մեթոդներին,
- կտիրապետի տնտեսական այն գործիքներին, որոնք նպաստում են կայունությանը՝ ներառյալ բնապահպանական հարկումը, ածխածնի նվազեցման պահանջները և անհրաժեշտ նորարարությունները,

- բիզնես միջավայրում կկիրառի կանաչ տնտեսության և կայուն գյուղատնտեսության կառավարման արդյունավետ մեթոդներ,
- կգնահատի գործող տնտեսական/բիզնես մոդելի արդյունավետությունը բնապահպանական, սոցիալական և տնտեսական տեսանկյունից,
- գործող բիզնես մոդելը կադապտացնի շրջակա միջավայրի փոփոխություններին,
- կազակերպություններում կներդնի կայուն բիզնես մոդելներ, կանաչ մատակարարման շղթաներ, էկոլոգիապես մաքուր ապրանքների (թե գյուղատնտեսական, թե արդյունաբերական) արտադրության կառուցակարգեր:
- կընդունի կանաչ տեխնոլոգիաներին, էներգիայի պահպանման եղանակներին, էկոլոգիապես մաքուր արտադրության տեխնիկային առնչվող համապատասխան կառավարչական որոշումներ,
- կապահովի շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածությունը կանաչ տնտեսությանն առնչվող քաղաքականության մշակման և իրականացման գործում,
- կմշակի կայունության/կանաչ նպատակներին համահունչ ներդրումային ռազմավարություններ՝ գնահատելով ֆինանսական հնարավորությունները,
- արդյունավետորեն կալանավորի ռեսուրսները՝ կանաչ տնտեսության մոդելին համապատասխան ռազմավարական նախագծեր կազմելու և իրականացնելու միջոցով:

4. Պրակտիկայի անցկացման հնարավոր վայրերը և ժամանակահատվածը

4.1. Պրակտիկայի անցկացման հնարավոր վայրերը՝ առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններ և այլն:

Պրակտիկան կանցկացվի պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում (նախարարություններ, տարածքային կառավարման մարմիններ, համայնքապետարաններ) և ագրոբիզնեսի համակարգի ձեռնարկություններում, բիզնեսի կազմակերպման հետևյալ ուղղություններով.

- գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրություն՝ գյուղացիական (ֆերմերային) տնտեսություններ, կոոպերատիվներ, հասարակական կազմակերպություններ և այլն,
 - գյուղատնտեսական արտադրանքի վերամշակում՝ մսամթերքի, կաթնամթերքի, պահածոների, չրերի և մրգային չիպսերի արտադրամասեր, գինու, կոնյակի և ոչ ոգելից խմիչքների արտադրությամբ զբաղվող կազմակերպություններ,
 - ֆինանսական կառույցներ՝ բանկեր, փոխառական կազմակերպություններ, ապահովագրական ընկերություններ և այլն,
 - գյուղական տուրիզմ՝ ագրոտուրիզմ, էկոտուրիզմ, գաստրոբակեր և այլն,
 - ագրոպարենային համակարգի մատակարարման, սպասարկման կազմակերպություններ,
 - կանաչ բիզնեսի խորհրդատվական, տեղեկատվական և ոլորտին աջակցող հասարակական կազմակերպություններ:
- Պրակտիկան կազմակերպվում է նախօրոք կնքված, իրավական փաստաթուղթ հանդիսացող պայմանագրի հիման վրա:
- 4.2. Պրակտիկայի անցկացման ժամանակահատվածը համաձայն ՄԿԾ-ի:

«Կանաչ տնտեսության ռազմավարական կառավարում» կրթական ծրագրի արտադրական պրակտիկան նախատեսված է ուսուցման 2-րդ կիսամյակում՝ 2 շաբաթ տևողությամբ:

5. Պրակտիկայի կառուցվածքը և բովանդակությունը ըստ պրակտիկայի ծրագրի

Գիտաարտադրական պրակտիկայի ընդհանուր ծանրաբեռնվածությունը կազմում է 2 կրեդիտ:

Պրակտիկայի բաժինները (փուլերը)	Ծանրաբեռնվածություն				Արդյունքներ	
	մզդդտվնզվհ	մդդդոնդ	ժամեր	օրերը	Բովանդակություն	Ընթացիկ ստուգման ձև
Ընդհանուր ծանրաբեռնվածությունը ըստ պրակտիկայի ծրագրի	2	60	30	30	Փուլերում ներկայացված տեղեկատվության հավաք և վերլուծություն	Ընթացիկ և վերջնական հաշվետվությունների ներկայացում և գնահատում
1. Գործուղված վայրի (գյուղացիական տնտեսություն, ագրարային ոլորտում գործունեություն ծավալող որևէ կազմակերպություն, ֆինանսական կառույց, պետական կառավարման մարմին) գործունեության հիմնական ուղղությունների շուրջ ծանոթություն					Տնտեսավարող սուբյեկտի (կամ կառավարման մարմնի) հիմնման ժամկետը, հիմնադրման նպատակները, բիզնես գաղափարի ծագումնաբանությունը, կազմակերպարական ձևը, ընդհանուր բնութագիրը՝ թողարկվող արտադրանքի կամ մատուցվող ծառայության նկարագիրը, կիրառվող հոսքային գծերը, տեխնիկան, տեխնոլոգիաները և այլն Գործունեության հիմնական տեսակ(ներ)ը և մասշտաբը Տնտեսավարող սուբյեկտի (կամ պետական կառավարման մարմնի) կազմակերպական և կառավարման կառուցվածքները	- Պրակտիկայի ղեկավարի խորհրդատվություն - պրակտիկանտի գործունեության վերահսկողություն, - պրակտիկանտի կողմից օրվա կտրվածքով կատարած աշխատանքների գրանցումներ
2. Պրակտիկայի վայրի սոցիալ-տնտեսական պայմանները և կանաչ բիզնես գործունեության առանձնահատկությունները					Արտաքին և ներքին միջավայրի վերլուծություն՝ անձնակազմը, հիմնական մատակարարները, մրցակիցները, գործընկեր կազմակերպությունները և սպառողը (ապրանքաշարժի փուլերը և իրացման ուղիները)	- Պրակտիկայի ղեկավարի խորհրդատվություն - պրակտիկանտի գործունեության

						Կատարել մեկնաբանություններ, ընդգծված հարցերի շուրջ անել եզրահանգումներ	վերահսկողություն:
Ընթացիկ հաշվետվության ներկայացում						Ուսանողը ներկայացնում է պրակտիկայի 1-ին շաբաթում: Ընթացիկ հաշվետվությունը պետք է ընդգրկի մինչ այդ կատարված ուսումնասիրությունները, գործնական աշխատանքը և բարդությունը և այլն: Այն կարող է բաղկացած լինել՝ ներածությունից, պրակտիկայի վայրի շուրջ ընդհանուր ակնարկից, արտաքին և ներքին միջավայրերի վերլուծությունից, կազմակերպությունում և տնտեսությունում ուսանողի ունեցած դերից, ընդհանուր եզրահանգումներից և օգտագործված գրականության ցանկից: Հաշվետվության ծավալը 5-6 էջի սահմաններում և կարող է պարունակել ինչպես աղյուսակներ, այնպես էլ դիագրամներ, գրաֆիկներ, նկարներ (չի հաշվարկվում որպես էջ) և հավելվածներ:	Ընթացիկ հաշվետվությունը ներկայացվում է պաշտպանության և գնահատվում 100 բալանոց համակարգով:
3. Կանաչ կազմակերպության, գյուղացիական տնտեսության, ֆինանսական կառույցի արտադրատնտեսական և ֆինանսական գործունեության ուսումնասիրություն						Ներկայացնել և վերլուծել՝ - տնտեսության ծախսերի կազմը և կառուցվածքը վերջին երեք տարիների կտրվածքով՝ հիմնական և շրջանառու կապիտալի արժեքները, համախառն և իրացված արտադրանքի արժեքները, շահույթը և շահութաբերության մակարդակը, ֆոնդատարությունը և ֆոնդահատույցը, - մեկ միավոր արտադրանքի ինքնարժեքի կառուցվածքը և շահութաբերությունը, - տնտեսության արտադրական ներուժը և օգտագործման արդյունավետությունը: Մագիստրոսական թեզի մշակման համար արտադրական, տնտեսական, ֆինանսական ցուցանիշների և նյութերի հավաքագրում:	
4. Հաշվետվության ձևավորում, մշակում և ներկայացում						Ուսանողի գիտաարտադրական պրակտիկայի արդյունքների ամփոփում, որը ձևավորվում է պրակտիկայի և մագիստրոսական թեզի ղեկավար	Վերջնական հաշվետվությունը գնահատվում է պրակտիկայի վայրից

				րի խորհրդատվությամբ: Այն պետք է պարունակի ներածություն, հիմնական մաս (ուսումնասիրված բոլոր հարցերի շուրջ վերլուծություններ), եզրակացություններ և առաջարկություններ: Հաշվետվության ծավալը 15-20 էջի սահմաններում և կարող է պարունակել ինչպես արդյուսականներ, այնպես էլ դիագնոստիկ, գրաֆիկներ, նկարներ:	բերված գնահատման թերթիկի արդյունքների, ուսանողի հաշվետվության ներկայացման (սահիկներ, PPT) և գրավոր աշխատանքի հիման վրա:
--	--	--	--	---	---

6. Պրակտիկայի ատեստավորում

6.1. Պրակտիկայի ատեստավորման ձևը՝ բանավոր քննություն (հաշվետվության ներկայացում):

6.2. Ատեստավորման անցկացման ժամանակահատվածը՝
 “_”_ 202_թ. մինչև “_”_ 202_թ.

6.3. Համապատասխան կրեդիտ ստանում է պրակտիկա անցած, գնահատման թերթիկ ունեցող, պրակտիկայի հաշվետվությունը՝ թղթային և էլեկտրոնային եղանակով ներկայացրած և հաշվետվությունը հաջող հանձնած ուսանողը:

6.4. Պրակտիկայի գնահատման թերթիկ

6.4.1. Բալերի առավելագույն քանակը և բաշխումը ներկայացված է աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ 2

Գնահատման բաղադրիչներն ու չափորոշիչները					Արվում		
ուսանողի պրակտիկայի գնահատում կազմակերպության կողմից		ուսանողի պրակտիկայի գնահատում համալսարանի կողմից					
50 %		50 %					
Գործնական աշխատանքների գնահատում	25	Անհատական առաջադրանք	25	Հաշվետվության ներկայացում (գրավոր առաջադրանք)	25	Ամփոփիչ հաշվետվության (բանավոր ներկայացում շնորհանդեսով)	25

7. Պրակտիկայի ռեսուրսային ապահովվածություն

Քննարկված և հաստատված է _____ ֆակուլտետի խորհրդի նիստում
 “ _____ ” _____ 202_թ. արձանագրություն № _____
 Ամբիոնի վարիչ՝ _____ (ստորագրություն)
 _____ (ա.ա.հ.)

Հարությունյան Ա.
 (ա.ա.հ.)

ԳԻՏԱԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԴՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՐՅՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈԲԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏԱՄԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՕՐԻՆԱԿ

Հավելված 1

Հ/հ	Ուսանողի ազգանունը, անունը	Ստուգման գրքույկի համարը	Կրեդիտը	Գնահատման գործոնները (%)			Բազմագործոնային համակարգով հաշվեկշռված գնահատականը		Ամբիոնի վարիչի ստորագրությունը
				Գնահատման թերթիկի արդյունքները, 50 %	գրավոր հաշվետվություն, 25 %	հաշվետվության վրա վրաժողովության անդամների կողմից, 25 %	100 միավորային համակարգով		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									

Հավելված 2

Պրակտիկայի գնահատման թեղթիկի օրինակ (լրացվում է պրակտիկայի ղեկավարի կողմից)
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԳՐԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Պրակտիկայի վայրը

Կազմակերպության կողմից նշանակված ղեկավար

Զբաղեցրած պաշտոնը

Հեռախոսահամարը..... էլ. փոստ

Ուսանող

Ֆակուլտետը

Մասնագիտությունը

Կուրսը ուսումնական տարին

Պրակտիկայի ժամանակահատվածը

Խնդրում ենք գնահատել մասնակցին հետևյալ գործոններով.

Հ/հ	Գործոններ	Գերազանց, 10 բալ	Լավ, 7 բալ	Բավարար, 4 բալ	Անբավարար, 0 բալ
1.	Պրակտիկայի հաճախումներն ըստ սահմանված ժամանակացույցի				
2.	Պրակտիկայի վայրի աշխատակիցների հետ շփվելու կարողություն				
3.	Աշխատելու պատրաստակամություն				
4.	Ընդհանուր վարք / կարգապահություն				
5.	Ազնվություն				
6.	Նախաձեռնողականություն				
7.	Վերլուծական մտածողություն				
8.	Խնդիրները հայտնաբերելու կարողություն				
9.	Նպատակալացություն				
10.	Մասնագիտական պատրաստվածություն				

Ձեր ընդհանուր կարծիքը

--

Խնդրում ենք նշել վերջնական գնահատականը՝ գումարելով նախորդ արդյունավետ բալերը, օրինակ՝ 74(B)				
< 50 (D)	50-66 (C)	67-83 (B)	84-100 (A)	

Կցանկանայի՝ք հաջորդ տարի ձեր կազմակերպությունում ընդունել նման մասնակցի		
ԱՅՈՒ		ՈՂ
Եթե այո, ապա մենք հաշվի կառնենք ձեր կազմակերպությունը հաջորդ տարվա պրակտիկայի պլանի կազմման ժամանակ	Եթե ոչ, ապա նշեք պատճառը	

Առաջարկություն

(օր, ամիս, տարի)

(ստորագրություն, կնիք)

Շնորհակալություն համագործակցության համար
 ք. Երևան, Տեղյան 74, www.anaa.am, հեռ.՝ 012545713, էլ. հասցե՝ internship@anaa.am